

İŞ SIRRI VE TİCARİ SIR BAĞLAMINDA ANONİM ŞİRKETLERDE YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN REKABET YASAĞINA AYKIRILIKTAN DOĞAN SORUMLULUĞU*

Arş. Gör. Atanur KARAAHMETOĞLU**

ÖZET

İş sırrı ve ticari sır niteliğinde bilgiler ticari yaşamda büyük öneme sahiptir. Bu nedenle işletmeler birbiriyle rekabet içine girmektedir. Rekabet, rakiplerin aynı alanda yarışması ve mücadele etmesi anlamına gelmektedir. Ancak, rekabetin dürüstlük ve iyi niyet kuralları çerçevesinde yapılması gerekir. Aksi halde haksız rekabet söz konusu olacaktır. Zira birçok alanda rekabetçi bir ortam bulunmaktadır. Özellikle, ticari yaşamda şirketler her geçen gün daha fazla rekabet içine girmektedir. Rekabet içine giren şirketler daha iyi ve daha güçlü bir konuma yükselmeyi amaçlamaktadır. Hatta her ticaret şirketi kendi faaliyet alanında birçok rakip şirketle mücadele etmektedir. Anonim şirketler de ticaret yaşamında birçok şirketle rekabet içine girmekle birlikte, şirket yönetim kurulu üyeleri de söz konusu anonim şirketle rekabet edebilmektedir. Ancak, yönetim kurulu üyelerinin, yönetim kurulunda bulunduğu bir şirketle rekabet içinde olması hukuka uygun değildir. Zira anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sadakat yükümlülüğü bulunmaktadır. Buna karşın, şirket genel kurulu izin verdiği takdirde yönetim kurulu üyeleri izin kapsamında anonim şirketle rekabet içine girebilmektedir. Bu çalışmada anonim şirketin yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağının kapsamı, hüküm ve sonuçları ve rekabet yasağının kalkmasının mümkün olup olmadığı üzerine bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş Sırrı, Ticari Sır, Anonim Şirket, Rekabet, Rekabet Yasağı, Sadakat Yükümlülüğü, Yönetim Kurulu, Hukuki Sorumluluk.

* DOI: 10.33432/ybuhukuk.1059192 – Geliş Tarihi: 17.01.2022 – Kabul Tarihi: 31.07.2022.

** Arş. Gör., İstanbul Medeniyet Üniversitesi Özel Hukuk Doktora Öğrencisi, E-posta: atanurkartal@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-8306-3178.

THE RESPONSIBILITY OF BOARD MEMBERS IN JOINT COMPANIES WITHIN THE CONTEXT OF BUSINESS SECRET AND TRADE SECRETS ARISING FROM THE PROHIBITION OF COMPETITION

ABSTRACT

Business secret and trade secret information has great importance in business life. Therefore, businesses are competing with each other. Competition means that competitors compete and struggle in the same field. However, competition must be made within the framework of honesty and goodwill. Otherwise, there will be unfair competition. Because there is competitive environment in many areas. In particular, companies are becoming more and more competitive in commercial life. Competing companies aim to rise to a better and stronger position. In fact, every trading company is struggling with many rival companies in its field of activity. While joint stock companies compete with many companies in the business life, the board members of the company may compete with the joint stock company in question. However, it is not lawful for the members of the board of directors to compete with a company on the board of directors. Because the members of the board of directors of joint stock companies have a duty of loyalty. However, the board of directors may compete with the joint stock company within the scope of the permit if the general assembly of the company gives permission. In this study, an assessment was made on the scope, terms and consequences of the prohibition of competition of the members of the board of directors of the joint stock company and whether it is possible to lift the prohibition of competition.

Keywords: Business Secret, Trade Secret, Joint Stock Company, Competition, Prohibition of Competition, Loyalty Obligation, Board of Directors, Legal Responsibility.

GİRİŞ

Ticari yaşamın gelişmesi adına rekabetçi bir ortamın tesis edilmesi son derece önemlidir. Ancak, ticari yaşamda şirketlerin, işletmelerin ve bu şirket ve işletmelerde görev alan kişilerin dürüstlük ve doğruluk kurallarına uygun hareket etmesi gerekir. Bu nedenle yasa dışı yollara sapılmaması ve hukuka uygun hareket edilmesi önemlidir. Aksi halde haksız rekabet söz konusu olmaktadır. Öyleyse ticari yaşamda haksız kazanç elde etmeye yönelik faaliyetlerden kaçınılması gerekir. Söz konusu faaliyetler yasa dışı olmakla birlikte, bu şekilde kişiler genellikle kendilerine bir maddi kazanç sağlamak için hareket etmektedir. Bu tür eylemler hukuka uygun davranışlar olmadığı gibi, ticari örf, adet ve geleneklerle de örtüşmemektedir.

Rekabet yasağının temelinde sadakat yükümlülüğü bulunmaktadır. Sadakat yükümlülüğü gereği, bir anonim şirketin yönetim kurulu üyesinin anonim şirketle rekabet içine girmesi söz konusu değildir. Aksi halde, yönetim kurulu üyesi sadakat yükümlülüğünü ihlal etmiş olacaktır. Zira yönetim kurulu üyesi görevi gereği birtakım şirket sırlarına ve şirketin ticari bilgilerine vakıf olmaktadır.

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin şirketle rekabet içine girme yasağı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) 396. maddesinde hükme bağlanmıştır. Adı geçen hükme göre, anonim şirketin faaliyet gösterdiği bir alanda yönetim kurulu üyesinin anonim şirketle rekabet içine girmesi söz konusu değildir. Burada şirketin fiilen yaptığı iş esas alınmaktadır. Şu halde yönetim kurulu üyesinin yaptığı faaliyetlerin anonim şirketin faaliyetleriyle çakışmaması gerekir. Ayrıca yönetim kurulu üyesinin faaliyette bulunduğu alan ticari iş niteliğinde değilse rekabet yasağı söz konusu olmayacaktır. Ancak, yönetim kurulu üyesi bir ticari işle uğraşıyorsa bu ticari iş de anonim şirketin fiilen yaptığı ticari işin kapsam alanına girmekte ise rekabet yasağı söz konusudur. Bu itibarla şirketin fiilen yapmadığı işler açısından istisnai olarak yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağı oluşmamaktadır. İlaveten, bazı hallerde yönetim kurulu üyesinin anonim şirketle rekabet etmesi mümkün bulunmaktadır. Bunun için şirket genel kurulunun yönetim kurulu üyesine izin vermiş olması gerekmektedir. Anonim şirket genel kurulunun vermiş olduğu izin çerçevesinde yönetim kurulu üyesinin şirket konusuna giren bir alanda faaliyet

göstermesi mümkün olmaktadır. Ancak, yönetim kurulu üyesi verilen iznin sınırlarını aştığı takdirde, yönetim kurulu üyesi rekabet yasağını ihlal etmiş olacaktır. Rekabet yasağını ihlal eden yönetim kurulu üyesine karşı şirketin seçimlik hakları bulunmaktadır. Bu kapsamda şirket yönetim kurulu, rekabet yasağını ihlal eden üyeye karşı ne tür bir yaptırım uygulayacağına karar vermektedir. Verilecek bu karara ve bu yönde yapılan görüşmelere rekabet yasağını ihlal eden yönetim kurulu üyesinin müdahil olması söz konusu değildir.

Rekabet yasağının yönetim kurulu üyesinin görev süresi bittikten sonra da devam edip etmeyeceği tartışma konusu olmuştur. Öğretide bir görüş, yönetim kurulu üyesinin görev süresi bittikten sonra da belli bir süre ve belli sınırlar içinde rekabet yasağının devam edebileceğini kabul etmiştir.¹ Ancak, Yargıtay yönetim kurulu üyesinin görev süresinin bitmesi ile rekabet yasağının ortadan kalkacağını kabul etmiştir.²

Bu çalışmada, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin hangi hallerde rekabet yasağının olduğu, hangi hallerde rekabet yasağının kalktığı sorusuna bir cevap aranmıştır. Bu şekilde rekabet yasağının sınırları çizilmek istenmiştir.

I. GENEL OLARAK

Sürekli bir yarışın yaşandığı ticari yaşamda rekabet oldukça önemlidir.³ Hatta büyük şirketler rekabet gücünü arttırabilmek adına sınır ötesi birleşmelere⁴ dahi gidebilmektedir. Ancak, rekabetin belli kural ve kaidelere

¹ Karasu, Rauf (2004) "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklık Sıfatı Sona Erdikten Sonra Şirketle Rekabet Etme Yasağı", *Rekabet Dergisi*, S: 20, s. 25; Aşık, Pınar (2017) "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı", *Ankara Barosu Dergisi*, C: 75, S: 4, s. 190.

² Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E: 2010/11204, K: 2010/15168, T: 04.10.2012, (Çevrimiçi) <<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.html>> s.e.t. 25.11. 2020.

³ Uşan, M. Fatih (2003) *İş Sırrının Korunması (Sır Saklama ve Rekabet Yasağı)*, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 41; Ateş, Mustafa (2009) "AB ve Uyum Bağlamında Türk Rekabet Hukuku ve Politikasına Genel Bir Bakış", *FMR*, C: 9, S: 1, s. 58.

⁴ İpekeli Kayalı, Fena (2014) *Türk Ticaret Kanununa Göre Birleşmeler*, 1. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 49.

uygun yapılması gerekmektedir.⁵ Bu nedenle rekabete ilişkin mevzuat ve sözleşme hükümleri ile belli sınırlamaların getirilmesi de mümkündür.⁶ Örneğin RKHK ile kanun düzeyinde rekabete sınırlama getirilirken, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik ile yönetmelik düzeyinde de rekabete sınırlama getirilmiştir. Bu şekilde haksız rekabetin önlenmesi de mümkün olmaktadır. Zira rekabetin kötüye kullanılmaması, haksız rekabetin oluşmaması adına ticari yaşamda faaliyet gösteren aktörlerin belli kurallar dahilinde hareket etmesi gerekmektedir.⁷

Rekabet, hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar alınmasını sağlama amacına hizmet etmektedir. Ancak, ticari yaşamda rekabet ihlalleri de olabilmektedir. Bu nedenle rekabet ihlallerinin olması halinde de etkin bir korumanın sağlanması gerekmektedir.⁸

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) 54. maddesinin 2. fıkrasına göre; *"Rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatıcı veya dürüstlük kuralına diğer şekillerdeki aykırı davranışlar ile ticari uygulamalar haksız ve hukuka aykırıdır."* Ayrıca TTK'nın 55. maddesinde haksız rekabet halleri örnekleme yoluyla sayılmıştır.

Belirtmek gerekir ki, ticari faaliyetlerin ve işlemlerin dürüstlük kurallarına uygun şekilde yapılması gerekir.⁹ O halde aldatıcı, gerçek dışı ve kötü niyetli davranışların varlığı haksız rekabetin oluşmasına neden olmaktadır.¹⁰ Söz konusu düzenlemelerin arka planında, rekabet eden kişilerin

⁵ Aslan, İsmail Yılmaz (2020) Rekabet Hukuku Dersleri, 7. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 85-86.

⁶ Sulu, Muhammed (2016) "Rekabet Yasağı Sözleşmeleri", MÜHFHAD, C: 22, S: 2, s. 577.

⁷ Özel, Çağlar/Özdemir, Semih Sırrı (2017) "Türk Hukukunda Haksız Rekabete İlişkin Düzenlemeler", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, C: 19, Özel Sayı, s. 200.

⁸ Karauz, Agah Kürşat / Işık, Halil Alperen (2016) "Rekabet Kurallarının Yer Bakımından Uygulanması", YBHD, S: 1, s. 285-286.

⁹ Erdil, Engin (2020) Haksız Rekabet Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 25-27.

¹⁰ Çetiner, Selma / Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru (2021) Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku, 5. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 149-150; Eriş, Gönen (2017) Ticari İşletme ve Şirketler

neden olacağı haksız rekabetin ve buna bağlı olarak haksız kazancın önlenmesi düşüncesi yatmaktadır.¹¹ Bu nedenle ticari faaliyetlerin dürüstlük ve doğruluk kurallarına uygun yapılması, hukuka uygun şekilde hareket edilmesi gerekmektedir.¹²

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (TBK) m. 57 hükmünde ise, *"Gerçek olmayan haberlerin yayılması veya bu tür ilanların yapılması ya da dürüstlük kurallarına aykırı diğer davranışlarda bulunulması yüzünden müşterileri azalan veya onları kaybetme tehlikesiyle karşılaşan kişi, bu davranışlara son verilmesini ve kusurun varlığı hâlinde zararının giderilmesini isteyebilir.*

Ticari işlere ait haksız rekabet hakkında Türk Ticaret Kanunu hükümleri saklıdır." şeklinde haksız rekabet ele alınmıştır. Bu doğrultuda başka kişileri veya o kişilerin mallarını, ürünlerini, fiyatlarını, faaliyetlerini veya ticari işlerini yanlış, yanıltıcı veya gereksiz yere kötüleyici açıklamalar haksız fiil teşkil etmektedir. Buna göre yapılan yanlış ve yanıltıcı açıklamalar kötüleme olarak kabul edilmektedir. Ancak belirtmek gerekir ki, gerçek olsa dahi incitici nitelikteki açıklamaların da kötüleme olarak kabul edilmesi mümkündür. Burada kullanılan üslup ve kullanılan ifadeler önem taşımaktadır. Dolayısıyla kötüleme amacıyla bu tür ifadelerin kullanılması halinde de haksız rekabet oluşmaktadır.¹³

Cilt I, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 59-60; Çınar Karadağ, Nihal (2019) Haksız Rekabet ve Yaptırımları, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 153-155.

¹¹ Maral, Maşallah (2018) "TCK Madde 239 "Ticari Sır Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması" Suçunun İncelenmesi", İstanbul Barosu Dergisi, C: 2, S: 92, s. 117.

¹² Ateş, s. 58.

¹³ Can, Mustafa (2007) Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Haksız Rekabet, TBB Dergisi, S: 69, s. 158.

II. REKABET YASAĞI KAVRAMI

Rekabet yasağı, en yalın haliyle haksız menfaat kazanımlarının önlenmesidir.¹⁴ Bu nedenle rekabet yasağını ihlal eden kişilerin hukuki sorumluluğu gündeme gelmektedir.¹⁵

Daha kapsamlı şekilde açıklamak gerekirse rekabet yasağı, aynı alanda iş yapan ya da faaliyette bulunan kişilerin birbirleri ile hukuka aykırı şekilde yarış içine girememesi, belirli kişilerin birbirleriyle rekabet içine girmelerinin yasaklanması anlamına gelmektedir.¹⁶ Böylelikle bazı bilgi ve belgeleri haksız yere ele geçiren kişilerin neden olacağı haksız rekabetin önlenmesi ve ticari hayatın dürüstlük kurallarına uygun şekillenmesi amaçlanmaktadır.¹⁷ Buna göre, bir işletme ya da şirket için önemli ve gizli kalması gereken bilgileri, bu işletme ya da şirkette görev alan kişilerin işletme ya da şirketle rekabet içine girerek kullanmaması ve bu şekilde menfaat elde etmemesi gerekir.¹⁸ Zira işletme ya da şirket için önemli ve gizli kalması gereken bu bilgiler sır niteliğinde bilgiler olabilir.¹⁹ Şu halde sır niteliğindeki bu bilgileri işletme ya da şirketle rekabet içine girerek kullanan ve bu şekilde menfaat elde eden kişiler rekabet yasağı ilkesini çiğnenmiş olmaktadır.²⁰ Ayrıca bu davranışlar sadakat yükümlülüğünün de ihlali anlamına gelmektedir.²¹ Bu bağlamda ilk olarak sır kavramını ele almak daha sonrasında da sadakat yükümlülüğünden ne anlaşılması gerektiğini incelemek isabetli olacaktır.

¹⁴ Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/ Çamoğlu, Ersin (2021) Ortaklıklar Hukuku I, 15. Baskı, İstanbul, Vedat Yayıncılık, s. 63.

¹⁵ Ülgen, Hüseyin/ Helvacı, Mehmet/ Kaya, Arslan/ Nomer Ertan, N Füsün (2021) Ticari İşletme Hukuku, 7.Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, s. 119.

¹⁶ Uşan, s. 44; Manav, A. Eda (2010) "İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları", TBB Dergisi, S: 87, s. 323.

¹⁷ Maral, s. 117.

¹⁸ Aydın, Hüseyin (2008) Türk Ticaret Kanunu'nda Haksız Rekabet Suçları, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık, s. 6.

¹⁹ Dinç, Serhan (2017) Haksız Rekabet Halleri ve Buna İlişkin Davalar, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 96-98.

²⁰ Süzek, Sarper (2014) "Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İşçinin Rekabet Etmeme Borcu", İÜHFEM, C: LXXII, S: 2, s. 438-439.

²¹ Nomer Ertan, N. Füsün (2018) Haksız Rekabet Hukuku, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, s. 398-400.

A. SIR KAVRAMI

Sır, genel olarak açıklanmaması gereken, gizli kalan veya gizli tutulan şeydir.²² Bu nedenle sır sadece sahibi tarafından bilinen bilgidir. Söz konusu bilginin sahibi dışında başka kişiler tarafından öğrenilmesi, bilgiyi sır olmaktan çıkarmaktadır. Ancak, sır niteliğindeki bilgi sadece sır sahibinin izin verdiği çevre tarafından öğrenilebilmektedir.²³ İzin verilen çevre dışındaki kişilerin sır niteliğindeki bu bilgiyi öğrenmesi istenmemektedir.

Sır kavramı çok boyutlu ve çeşitli unsurları bünyesinde barındıran bir kavramdır.²⁴ Buna göre sır kavramının objektif unsur ve sübjektif unsur olmak üzere iki unsuru bulunmaktadır.

Objektif unsur, bir sırrın başkalarınca öğrenilmemesi gerekliliği iken, sübjektif unsur sır sahibinin bu olguyu sır olarak kabul ederek bu yönde hareket etmesidir. Bir bilginin sır olabilmesi için hem objektif unsuru hem de sübjektif unsuru birlikte taşıması gerekir.²⁵ Ancak, sübjektif unsur kapsamında sır sahibinin sırrın saklanması yönündeki iradesinin tespiti her zaman mümkün olamamaktadır. Sır sahibinin iradesinin her somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmesi gerekir.²⁶ Tüm bu açıklamalar ışığında sahibinin açıklanmasını istemediği ve gizli kalması gereken bilgiler²⁷ sır olarak kabul

²² TDK Sözlüğü, <<https://sozluk.gov.tr/>> s.e.t. 19.03.2022.

²³ Sarihasan Arkun, Büşra (2010) İş Hukukunda İşçinin Sır Saklama Yükümlülüğü, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul. s. 5.

²⁴ Kandıralıoğlu, Pınar Çağla (2011) Türk Hukukunda Bankaların Sır Saklama Yükümlülüğü, 1. Baskı, İstanbul, On iki Levha Yayıncılık, s. 73.

²⁵ Ergüney, Halit Kaan (2014) Türk Vergi Hukukunda Vergi Muafiyeti ve Banka Sırrı İle Karşılaştırılması, İstanbul Üniversitesi Mali Hukuk Anabilim Dalı Mali Hukuk Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, s. 4-5.

²⁶ Aktepe, Gökhan (2017) "Limited Ortaklıklarda Ortakların ve Müdürlerin Sır Saklama Yükümlülüğü", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XXI, S: 3, s. 140.

²⁷ Kia Akkaya, Rukiye (2013) "Devlet Sırrı Kimin Sırrı?", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 19, S: 2, s. 753; Gizli kalması gereken bilgiler, kanun ve düzenleyici işlemlerle yetkili kılınan makamlarca bilinen ve açıklamaması gereken bilgilerdir. Bir başka ifadeyle yasal olarak yetkili ve görevli kılınan makamlar dışındaki kişilerin öğrenemeyeceği bilgilerdir. Kia Akkaya, s. 753-754.

edilmektedir.²⁸ Bir bilginin sır olması halinde ilgililerin bu bilgiyi saklaması gerekmektedir. Aksi halde sırra konu kişi ya da kuruluşlar zarar görebilmektedir.²⁹

1. Ticari Sır

Ticari yaşamda işletmelerin devamlılığı açısından bazı bilgi ve belgelerin korunması gerekmektedir. Bu şekilde işletmeler istikrar içinde faaliyet gösterebilmektedir. Vaka, ticari yaşamda ticari sırlar büyük öneme sahiptir.³⁰ Zira ticari sırlar gizli kalması gereken, ekonomik yönü bulunan ticari açıdan oldukça önemli bilgilerdir.³¹

O halde ticari sırlar ekonomik anlam taşıyan ve işletmelerin değerini arttıran ve korunması gereken bilgilerdir.³² Zira ticari sırlar diğer işletmemelerin erişimine kapalı olan, bir başka ifadeyle aleni olmayan ticari açıdan işletmelere fayda sağlayan bilgilerdir.³³ Bu nedenle ticari sır niteliğinde bilgilerin saklanması gerekmektedir.³⁴ Bu bağlamda bir ticari sır tanımı yapmak isabetli olacaktır.

2008 tarihli Ticari Sır Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı³⁵ madde 2/a hükmüne göre ticari sır, *"Bir ticarî işletme veya şirketin faaliyet alanı ile ilgili yalnızca belirli sayıdaki mensupları ve diğer görevlileri*

²⁸ Uşan, s. 32-33; Sarıhasan Arkun, s. 7.

²⁹ İçel, Kayhan (2010) "Ticari Sır Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçları-Bu Tür Sırlarla İlgili Bilgi İstenmesinin Sınırları", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C: 9, S: 18, 2010, s. 29-30.

³⁰ Kandırahoğlu, s. 78-79.

³¹ Çiftçiöğlu, Cengiz Topel (2017) Ticari Sır Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrının Açıklanması Suçu, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık. s. 93-94.

³² Bilge, Mehmet Emin (2005) Ticari Sırların Korunması, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık. s. 6-7.

³³ Öztürk, Sezin (2009) Ticari Sır Bankacılık Sırrı ve Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi ve Belgelerin Açıklanması Suçu (TCK M. 239), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, (Kamu Hukuku Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, s. 11.

³⁴ Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru (2017) Ticari Sırların Dijital Ortamda Korunması, TAAD, Y:9, S: 33, s. 150; Maral, s. 119.

³⁵ <<https://kgm.adalet.gov.tr/Tasariasamalari/Tbmmkms/Tbmmkom/ticarisir.pdf>> s.e.t. 19.03.2022.

tarafından bilinen, elde edilebilen, özellikle rakipleri tarafından öğrenilmesi halinde zarar görme ihtimali bulunan ve üçüncü kişilere ve kamuya açıklanmaması gereken, işletme ve şirketin ekonomik hayattaki başarı ve verimliliği için büyük önemi bulunan; iç kuruluş yapısı ve organizasyonu, malî, iktisadî, kredi ve nakit durumu, araştırma ve geliştirme çalışmaları, faaliyet stratejisi, hammadde kaynakları, imalatının teknik özellikleri, fiyatlandırma politikaları, pazarlama taktikleri ve masrafları, pazar payları, toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli ve ağırları, izne tâbi veya tâbi olmayan sözleşme bağlantılarına ilişkin veya bu gibi bilgi ve belgeleri ifade etmektedir." Görülüyor ki, söz konusu tanımda ticari işletme veya şirketlerin faaliyet alanı ile ilgili olan ve rakipler ya da üçüncü kişiler tarafından öğrenilmesi halinde ticari işletme veya şirketlere zarar verebilecek birçok konu ticari sır kapsamında değerlendirilmiştir. Bu şekilde ticari yaşamda yer alan aktörler için önemli olan bilgilerin korunması ve ticari yaşamın sekteye uğramaması amaçlanmıştır. Zira bu amaç doğrultusunda 04.06.2021 tarihli Sır Niteliğindeki Bilgilerin Paylaşılması Hakkında Yönetmelik madde 4/1 hükmünde de sır niteliğindeki bilgileri sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrenenlerin, söz konusu sırları bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamayacağı düzenlenmiştir.

Öğretiye göre ticari sır, ekonomik bir değer taşıyan, rekabet gücünü arttıran, ticari işletmeyle bağlantılı hem teknik niteliği bulunan hem de teknik niteliği bulunmayan tüm sırlardır.³⁶ Bu tanımdan hareketle ticari sırrın kapsamının çok geniş bir alana yayıldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu nedenle ticari sırrın kapsamı sadece ticari işletmelerle sınırlı değildir. Ticari şirketler yanında mali kuruluşlar da ticari sır niteliğinde birtakım bilgilere sahip olabilmektedir.³⁷ Ticari sırrın korunması son derece önemlidir. Zira ticari sır niteliğindeki bilgiler emek isteyen yoğun çabalar sonucu oluşan bilgilerdir. Ticari sırrın önemi de buradan gelmektedir. Ancak, ticari sırrı bir buluş gibi değerlendirmemek gerekir. Ticari sırrın mutlaka yeni ve orijinal olması şart değildir.³⁸

³⁶ Kandıralıoğlu, s. 79.

³⁷ Maral, s. 119.

³⁸ Dursun, Hasan (2009) "Ticari Sır Banka Sırrı İle Müşteri Sırrının Açıklanması Suçlarına Genel Bir Bakış", Kamu İş, C: 11, S: 1, s. 39.

Bahse konu açıklamalar çerçevesinde isim ve adres dışında kalan ekonomik yönü bulunan, işletme için önemli olan ve gizli kalması gereken bilgiler de ticari sır niteliğinde olabilmektedir. Buna göre işletmenin üretim, dağıtım organizasyon şeması ve yönetim sisteminde oluşturduğu bilgi ve tecrübeler (know-how) de ticari sır olarak kabul edilmektedir.³⁹ Dolayısıyla işletme ekonomisi ile ilgili teknik, ticari, yenilikçi bilgilerin yanında işletmenin müşteri çevresine, organizasyonuna, satış ve pazarlama tekniklerine ilişkin gizli kalması gereken bilgilerin de ticari sır olarak kabul edilmesi gerekir.⁴⁰ Bu açıklamalardan hareketle ticari sırrın özellikleri;

- * bilginin gizli bir bilgi olması,
- * bilginin gizli kalması gerektiği yönünde bir iradenin oluşması,
- * bilginin kolaylıkla ulaşılabilir nitelikte olmaması,
- * bilginin ticari açıdan bir değer taşıması,
- * bilginin rekabet üstünlüğü yaratacak bir bilgi olması gerektiği şeklinde sıralanabilir.⁴¹

2. İş Sırrı

Ortada gizli kalması gereken bir bilgi varsa ilgililerin bu bilgileri ifşa etmemesi gerekmektedir.⁴² Zira bu sır niteliğindeki bilgiler kişinin emek ve çabası sonucu ortaya çıkan bilgiler olabilir.⁴³ Bu nedenle sır niteliğindeki bilginin ifşa edilmesi kişinin emek, çaba ve saygınlığının zedelenmesine yol açabilmektedir.⁴⁴ Sırrın açıklanması halinde sırra konu kişinin, kişilik hakları ve menfaatleri zarar görebilmektedir.⁴⁵ Bu bağlamda iş ilişkisi kapsamında işçinin iş sırrını koruması gerekmektedir.⁴⁶

³⁹ Maral, s. 119.

⁴⁰ Bilge, s. 7-8.

⁴¹ Çiftçioglu, s. 120-122.

⁴² Kayasoylu, Damla (2020) Haksız Rekabet Hükümlerine Göre Üretim ve İş Sırlarının Korunması, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 17-18.

⁴³ Uşan, s. 28.

⁴⁴ Arkun, s. 7.

⁴⁵ İçel, s. 29-30.

⁴⁶ Uşan, M. Fatih (2006) Eski İşçinin Sır Saklama Borcu (Karşılaştırmalı Bir İnceleme), Sicil İş Hukuku Dergisi, Y:1, S: 1, s. 55.

İş sırrı, iş ile ilgili olan, işin icrası sırasında öğrenilen ve gizli kalması gereken bilgilerdir.⁴⁷ Buna göre iş sırrı, iş ile bağlantılı olarak öğrenilen sırlardır.⁴⁸ Bir başka ifadeyle iş sırrı, bir işin icrası sırasında öğrenilen ve açıklanmaması gereken, mahiyeti itibarıyla gizli olan bilgilerdir.⁴⁹ Bu bağlamda, iş sırrından bahsedebilmek için, sırrın doğrudan işle bağlantısının bulunması ve sırrın işin icrası sırasında öğrenilmesi ya da sırrın ilgiliye işin icrası sırasında tevdi edilmesi gerekmektedir.⁵⁰ Dolayısıyla, iş icabı, iş icrası sırasında güven esasına dayalı olarak, iş icra eden kişinin iş gereği öğrendiği ya da kendisi ile paylaşılan gizli kalması gereken bilgiler iş sırrıdır.⁵¹ Sözleşme nedeniyle iş ilişkiden kaynaklanan sırrın açıklanabilmesi için işverenin bu sırrın açıklanmasına rıza göstermesi gerekmektedir.⁵² Böyle bir rızanın bulunmaması halinde bu bilgiler iş sırrı niteliğinde olduğu için çalışanlar tarafından açıklanamaz ve kullanılamaz.⁵³ Bu nedenle çalışanların iş sırrını gizli tutması ve iş sırrının açığa çıkma riskinin olması halinde işverene bu durumu bildirmesi gerekir.⁵⁴ Zira iş sırrının korunması açısından işverenin haklı bir menfaati bulunmaktadır.⁵⁵ Ancak, iş ile bağlantılı olmayan bilgiler bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.⁵⁶

Yapılan açıklamalardan hareketle iş sırrı, iş ile ilgili olan, işin icrası sırasında öğrenilen ve gizli kalması gereken bilgilerdir. İş sırrı niteliğindeki bilgiler gizli kalması gereken bilgiler olduğu için, bu bilgiler açıklandığı takdirde

⁴⁷ Büyük Doğan, Sevil (2019) İşçinin Rekabet Yasağı-İş Sırrının Korunması, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 16-17.

⁴⁸ Erem, F. (1943) "Ceza Hukukunda Meslek Sırrı", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 1, S: 1, s. 37.

⁴⁹ Kandıralıoğlu, s. 80-81.

⁵⁰ Donay, s. 8-10.

⁵¹ Arkun, s. 17-18.

⁵² Uşan (2003), s. 33-34; Donay, Süheyl (1978) Meslek Sırrının Açıklanması Suçu, 1. Baskı, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, s. 10-11.

⁵³ Bağrıaçık, Safiye Nur (2017) Üretim ve İş Sırlarının Korunması, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, s. 12.

⁵⁴ Kayasoylu, s. 102-105.

⁵⁵ Uşan (2003), s. 36-37.

⁵⁶ Erem, s. 37.

rekabet yasağının ihlal edilmesi mümkündür.⁵⁷ Türk Hukuku'nda ticari sır, iş sırrı dışında, meslek sırrı, müşteri sırrı, banka sırrı vb. başka sır çeşitleri de bulunmaktadır.⁵⁸ Ancak bu sır türleri çalışma konumuzla doğrudan bağlantılı olmadığı için bu sır türleri incelenmemiştir.

Söz konusu açıklamalar ışığında, sır kavramı mahiyeti itibarıyla anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağının anlaşılması açısından da büyük öneme sahiptir. Zira anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin, şirketin sahip olduğu sır niteliğinde bilgileri saklaması ve şirkete zarar verecek davranışlarda bulunmaması gerekmektedir.⁵⁹ Anonim şirket yönetim kurulu üyeleri, şirketin sırlarını açıkladığında sadakat yükümlülüğünü de ihlal etmiş olacaktır.⁶⁰ Bu bağlamda sadakat yükümlülüğünden ne anlaşılması gerektiğini açıklamak isabetli olacaktır. Sadakat yükümlülüğüne ilişkin açıklamalar yapılırken iş sözleşmesi ile çalışan işçiler esas alınmıştır. Zira anonim şirket yönetim kurulu üyeleri vekalet sözleşmesi ile şirkete bağlı olabileceği gibi, iş sözleşmesi ile de şirkete bağlı olabileceği için şirket yönetim kurulu üyelerinin de sadakat yükümlülüğü bulunmaktadır.

B. SADAKAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Sadakat yükümlülüğü, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 396. maddesinde, *"İşçi, yüklendiği işi özenle yapmak ve işverenin haklı menfaatinin korunmasında sadakatle davranmak zorundadır..."* şeklinde düzenlenmiştir. Sadakat yükümlülüğü, işçinin gerek işyeri içinde gerek işyeri dışında işverenin ve işyerinin menfaatlerini gözetmesidir.⁶¹ Buna göre işçinin kendi iradesiyle

⁵⁷ Büyük Doğan, s. 16-17.

⁵⁸ Kandıralıoğlu, s. 83.

⁵⁹ Temur, Fatih/Göksu, Bekir Reha (2018) "Application of Noncompetition Obligation With Respect to the Partners and Company Directors", GSI, Summer 2018, s. 134-135.

⁶⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. ileriki başlık, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Rekabet Yasağı"

⁶¹ Kayırgan, Hasan (2014) "İş Hukukunda Sadakat Borcunun Genel Bir Görünümü" Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 20, S: 1, s. 461-462; Demir, Fevzi/ Demir, Gönenç (2009) "İşçinin Sadakat Borcu ve Uygulaması", Kamu İş, C: 11, S: 1, s. 2; Poyraz, Ercan (2016) İş Hukuku Şemalı Anlatımlı, 7. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 57.

bilerek⁶² ya da bilmeyerek ihmalkâr davranışlarla genel davranış kurallarını ihmal etmemesi gerekir. İşçinin aksi davranışları işverenin veya işyerinin menfaatlerine uygun düşmeyecektir.⁶³ Dolayısıyla sadakat yükümlülüğü kapsamında işçinin iş sözleşmesi boyunca işverene ve işyerine bağlılık göstermesi ve doğru davranışlarda bulunması gerekir.⁶⁴

Yargıtay, işçinin bir işletmede çalıştığı dönemde başka bir işletmeye menfaat karşılığında ticari sır niteliğinde bilgiler vermesini doğruluk ve bağlılıkla örtüşmediğini⁶⁵ bu nedenle işçinin sadakat yükümlülüğünü ihlal ettiğini kabul etmiştir. Bu nedenle işçinin işverenin sırlarını açıklaması sadakat yükümlülüğü ile örtüşmemektedir.⁶⁶ Zira işçi bu şekilde işverenin güvenini kötüye kullanarak doğruluk ve bağlılığa aykırı davranışlarda bulunmaktadır.⁶⁷ Sadakat yükümlülüğü işçiye bir taraftan yapma yükümlülüğü yüklerken, diğer taraftan yapmama yükümlülüğü yüklemektedir.⁶⁸ Buna göre, işçinin sır saklama yükümlülüğü ve işverenle rekabet içine girmeme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Sır saklama yükümlülüğü kapsamında işçinin menfaat karşılığında işverene veya işyerine ait sırları üçüncü kişilerle paylamaması veya işçinin edindiği bu bilgileri kendi çıkarları için kullanmaması gerekir.⁶⁹ Aksi halde işçi

⁶² Arslan Ertürk, Arzu (2010) Türk İş Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, s. 146-147; Kılıçoğlu, Mustafa/ Kılıçoğlu Ada, İlayda (2018) Şerhli İş Kanunu Yorumu ve Yargıtay Uygulaması, 5. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, s. 374-376.

⁶³ Süzek, Sarper (2020) İş Hukuku, 20. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, s. 378-400; Demircioğlu, Murat/ Centel, Tankut (2016) İş Hukuku, 19. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, s. 102.

⁶⁴ Kayırgan, s. 463; Eyrenci, Ömer/ Taşkent, Savaş/ Ulucan, Devrim (2017) Bireysel İş Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yayınevi, s. 135; Çelik, Nuri/ Caniklioğlu, Nurşen/ Canbolat, Talat (2020) **İş Hukuku Dersleri**, 33. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, s. 276-278.

⁶⁵ Y.HGK, T:09.03.2016, E:2014/11-866, K:2016/889 (Çevrimiçi) <<http://karamercan.hukuk.com/yargitay-karari/iscinin-sadakat-yukumlulugu-rekabet-yasagi-is-mahkemeleri-gorevidir>> s.e.t. 07.10.2020.

⁶⁶ Uşan (2006), s. 55-56; Kayırgan, s. 465.

⁶⁷ Özcan, Durmuş (2013) İş Hukukunda Fesih ve İş Güvencesi, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 39-40.

⁶⁸ Kayırgan, s. 465; Akyiğit, Ercan (2021) **İş Hukuku**, 13. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 219; Demircioğlu / Centel, s. 102; Arslan Ertürk, s. 148.

⁶⁹ Yavuz, Nihat (2013) Türk Borçlar Kanunu Şerhi, 1. Baskı, Ankara, **Adalet Yayınevi**, s. 2222-2223.

iş akdine aykırı davranmış olacaktır.⁷⁰

İşverenle rekabet içine girmeme yükümlülüğü kapsamında işçinin iş sözleşmesi boyunca işverenle rekabet içine girmemesi gerekir.⁷¹ Ancak, yapılan bir rekabet yasağı sözleşmesi ile işçinin iş sözleşmesi sona erdikten sonra bir müddet daha işverenle rekabet içine girmesi de engellenmektedir.⁷² Zira işçinin sadakat yükümlülüğünün kapsamı çok geniştir.⁷³ Sadakat yükümlülüğü kapsamında işçinin sır saklama ve işverenle rekabet etmeme yükümlülüğü dışında başkaca yükümlülükleri de bulunmaktadır. Ancak çalışma konumuzun rekabet yasağı ile sınırlandırılmış olması nedeniyle işçinin sadakat yükümlülüğü kapsamında diğer yükümlülükleri ele alınmamıştır.⁷⁴

III. REKABET YASAĞI SÖZLEŞMESİ

Günlük hayatta sıklıkla karşılaşılan sözleşmelerden biri de hizmet sözleşmesi kapsamında yapılan rekabet yasağı sözleşmesidir. Ancak TTK m. 123 hükmünde acentelik sözleşmesi kapsamında rekabet yasağı sözleşmesinin yapılabileceğine ilişkin özel bir düzenleme de getirilmiştir. Hemen belirtelim ki, çalışmamızda acentelik sözleşmesi ele alınmadığı için, TTK'de düzenlenen acentelik sözleşmesi kapsamında yapılan rekabet yasağı sözleşmesi incelenmemiştir.

TBK'nin 444 vd. maddelerinde işçi ile işveren arasında bulunan iş sözleşmesi esas alınarak rekabet yasağı sözleşmesi düzenlenmiştir. Anonim şirket yönetim kurulu ile anonim şirket arasında vekalet/hizmet akdi bulunduğundan iş sözleşmesinin hükümlerinin kıyasen uygulanıp uygulanamayacağı tartışma konusu olabileceği için anılan sözleşmeye ilişkin TBK hükümlerine değinmek yararlı olacaktır. Ancak, TBK'de yer alan

⁷⁰ Kayasoğlu, s. 93-94.

⁷¹ Kayasoğlu, s. 94.

⁷² Demircioğlu/ Centel, s. 102; Süzek, Sarper (2014) "Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İşçinin Rekabet Etmeme Borcu", s. 457-458.

⁷³ Yavuz, s. 2222-2223.

⁷⁴ İşçinin sadakat yükümlülüğünün kapsamı oldukça geniştir. İşçinin sadakat yükümlülüğü kapsamında, sır saklama yükümlülüğü, rekabet etmeme yükümlülüğü, teslim ve hesap verme yükümlülüğü, özen yükümlülüğü bulunmaktadır.

düzenlemeleri incelemeyen önce ilk olarak rekabet yasağı sözleşmesini tanımlamanın gerekli olduğu kanaatindeyiz. Buna göre, işçi ile işveren arasında yapılan bir anlaşma ile belli ölçüler dahilinde işçinin işverenle rekabet içine girmesini yasaklayan sözleşmeye rekabet yasağı sözleşmesi denir.⁷⁵

Rekabet yasağı sözleşmesinin konusu genel olarak işçinin işverenle rekabet etmemesidir.⁷⁶ Rekabet yasağı sözleşmesi bir tarafında işçinin diğer tarafında işverenin bulunduğu bir sözleşmedir. Ancak rekabet yasağı sözleşmesinin geçerli olabilmesi için sözleşmenin yazılı yapılması gerekmektedir.⁷⁷ Bununla birlikte yapılan rekabet yasağı sözleşmesinin işçinin ekonomik geleceğini tehlikeye düşürerek işçinin geçimini teminini engelleyici nitelikte olmaması gerekir.⁷⁸

Rekabet yasağı sözleşmesinin geçerliliği kapsamında işveren açısından aranan bazı koşullar da bulunmaktadır. Zira rekabet yasağı sözleşmesi her durumda yapılan bir sözleşme değildir. Buna göre ilk olarak işverenin önemli bir zarara uğrama ihtimalinin bulunması gerekir.⁷⁹ Bu durumda işveren, işçi ile rekabet yasağı sözleşmesi yapabilecektir.⁸⁰

İkinci olarak yapılan rekabet yasağı sözleşmesinin işverenin haklı menfaatlerini korur nitelikte olması gerekir. Buna göre, işçinin işverenin iş sırları ve işverenin işleri hakkında bilgi edinmiş olma olasılığının ve işçinin işverenin müşteri çevresini kendi menfaatine kullanıp kullanamayacağının değerlendirilmesi gerekir.⁸¹

⁷⁵ Erdil, s. 529-530.

⁷⁶ Kovancı, Nuray (2017) Türk İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesi, TAAD, Y: 8, S: 3, s. 775.

⁷⁷ Uysal Tuna, Büşra (2019) Rekabet Yasağı Sözleşmeleri, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 60-61.

⁷⁸ Özer, Suna (2009) Rekabet Hukuku Açısından Rekabet Yasakları, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, s. 58.

⁷⁹ Soyer, M. Polat (2001) Olay ve Görüş: İşverenin Değişmesi-Rekabet Yasağı Sözleşmesi, Prof. Dr. Mahmut Tevfik Bırsel'e Armağan, İzmir, DEÜ Yayını, s. 370-371.

⁸⁰ Kayırgan, s. 469-470.

⁸¹ Kortaş, Arda (2021) Hizmet Sözleşmelerinde Rekabet Yasağı Sözleşmesi, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 28-30.

TBK'nin 444. ve 445. maddelerinde rekabet yasağı sözleşmesinin şartları düzenlenmiştir. Buna göre fiil ehliyetine sahip işçinin iş akdi bittikten sonra işverenle rekabet etmemesi gerekmektedir. Şu halde işçinin işverenin çalışma alanında rakip işletme kurmaması veya aynı alanda başka bir işletmede çalışmaması ya da işverene rakip işletmede menfaat karşılığında başka bir ilişkiye girmekten kaçınması gerekmektedir. Ancak işçiye bu şekilde rekabet yasağının getirilebilmesi için, bunun yazılı yapılması ve müşteri çevresi veya üretim sırları ya da işveren hakkında edindiği bilgileri işçinin kullanmasının, işverenin önemli miktarda zarara uğramasına sebep olacak nitelikte olması gerekmektedir (TBK m. 444). Buna mukabil olarak rekabet yasağı da, işçinin ekonomik geleceğini, hakkaniyete aykırı şekilde tehlikeye düşürecek şekilde yer ve zaman bakımından sınırlamalar ile işlerin türü açısından uygun olmayan kısıtlamalar içeremeyecektir. Son olarak rekabet yasağının, özel durum ve koşullar haricinde iki yılı geçmesi söz konusu olmayacaktır (TBK m. 445).

Bu maddelerden hareketle işçinin görev süresi sona erdikten sonra geçerli olmak üzere işçi ile işveren sadece rekabet yasağını konu alan bir sözleşme yapabilmektedir. Ancak bu sözleşme, işçinin görev süresi bittikten sonra en fazla iki yıl süreyle geçerli olmaktadır.⁸² Önem arz eden bir diğer mesele ise, rekabet yasağı sözleşmesi yapılan işçinin iş akdiyle çalışan bir işçi olması gerekmektedir.⁸³ Zira TBK'de rekabet yasağı sözleşmesine ilişkin getirilen düzenlemelerde iş akdiyle çalışan işçiler esas alınmıştır.

Bu doğrultuda işçi ile işveren arasında akdedilen rekabet yasağı anlaşması ile iş sözleşmesi sona erdikten sonra da işçinin işverenle rekabet içine girmemesi amaçlanmaktadır.⁸⁴ Ancak, rekabet yasağı sözleşmesinin içeriğinin hakkaniyete uygun olması gerekmektedir.⁸⁵

Normal şartlar altında iş sözleşmesi sona erdikten sonra işçinin başka bir işte çalışmasının engellenmesi çalışma ve sözleşme özgürlüğü ilkesi ile

⁸² Arslan Ertürk, s. 307-309; Süzek (2020), s. 378-379.

⁸³ Süzek (2014), s. 457-458; Demircioğlu/ Centel, s. 102-103.

⁸⁴ Uysal Tuna, s.88-89; Güleriyüz, M. Tarık (2015) İş Hukukunun Emredici Yapısı Işığında Rekabet Yasağı Sözleşmesi, TBB Dergisi, S: 118, s.317-318.

⁸⁵ Yasaman, İbrahim Hamdi (2021) Haksız Rekabet ve Rekabet Yasağı, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 520-522.

örtüşmemektedir.⁸⁶ Zira Anayasa ile teminat altına alınan temel hak ve hürriyetlerin korunması esastır. Bu nedenle belli şartlar altında işçiye bir sınırlandırma getirilebilir. Nitekim rekabet yasağı sözleşmesi ile menfaat dengesinin korunması ve işverenin zarar görmemesi amaçlanmaktadır.⁸⁷ Zira işçi çalıştığı dönemde işveren için son derece önemli bilgileri öğrenmiş olabilir. İşçinin bu bilgileri kullanması işvereni ekonomik açıdan iş çevresinde zor duruma düşürebilir. O halde işçi işverenle rekabet yasağı anlaşması yapmışsa buna uygun hareket etmelidir. Aksi halde işçi yapılan anlaşmaya karşın işveren ile rekabet içine girmişse rekabet yasağını ihlal etmiş olmaktadır.⁸⁸

Rekabet yasağı sözleşmesi ile işçi süre bakımından bir sınırlamaya tabi tutulabileceği gibi, konu bakımından ve yer bakımından da sınırlamaya tabi tutulabilir.⁸⁹ Rekabet yasağı sözleşmesinde yer bakımından getirilen sınırlama ile belli bir coğrafi alan için sınırlama yapılabilir. Rekabet yasağı sözleşmesinin konu bakımından sınırlandırılması halinde ise belli bir faaliyet alanına yönelik sınırlama koyulabilir.⁹⁰

Rekabet yasağına yönelik işçi ile işveren ayrı bir sözleşme yapılabileceği gibi iş sözleşmesine rekabet yasağına ilişkin özel bir hüküm de konulabilir. Buna göre işçi kabul etmişse iş sözleşmesine konulan özel bir hükümle işçiye rekabet yasağı getirilebilir.⁹¹ Bu kapsamda rekabet yasağı anlaşması çerçevesinde belli bir faaliyet alanında ve belli bir coğrafi alan için iş sözleşmesinin sona ermesinden itibaren belli bir süre işçinin işverenle rekabet içine girmesi engellenmiş olmaktadır.⁹² Ancak, rekabet yasağı anlaşmasının çalışma ve sözleşme özgürlüğü hakkının özüne dokunmaması gerekir. Buna

⁸⁶ Can, Ozan (2011) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Acentelikte Rekabet Yasağı Anlaşması, 1. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi Yayınları, s. 27-29.

⁸⁷ Kortaş, s.27-28.

⁸⁸ Erdil, s. 537-539.

⁸⁹ Özer, s. 53-54.

⁹⁰ Arslan Ertürk, s. 307-309; Süzek (2020), s. 378-379.

⁹¹ Manav, s.324; Uşan, M. Fatih (2011) "Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Taşınması Gereken Şartlar ve Bunun Geçerliliği Meselesi (Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin Bir Kararı Üzerine Değerlendirme)", Sicil İş Hukuku Dergisi, Y: 5, S: 21, s.121-122.

⁹² Baskan, Ş. Esra (2012) "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Rekabet Yasağı Sözleşmesi", Hacettepe Hukuk Dergisi, C: 2, S: 2, s. 117; Güleriyüz, s. 318-319.

göre çalışma ve sözleşme özgürlüğünü aşırı şekilde sınırlayan bir yasak getirilmemelidir.⁹³ TBK'de öngörülen şartların varlığı halimde işçiye bir sınırlandırma getirilebilir. Bu noktada Anayasa'nın 48. maddesi önem arz etmektedir. Buna göre;

"Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Devlet, özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır."

Bu açıklamalardan hareketle iş sözleşmesi bittikten sonra en çok iki yıl süre ile kapsamı, mahiyeti ve şekli düzenlenerek bir rekabet yasağı sözleşmesinin yapılması mümkün bulunmaktadır.⁹⁴ O halde işverenin korunmaya değer bir menfaatinin bulunması ve işçinin işverenin müşteri çevresine veya iş sırlarına ait bilgileri kullanarak işverene önemli bir zarar verebilme ihtimalinin bulunması, rekabet yasağının belirli bir zaman, belli bir yer ve işin türü itibarıyla sınırlandırılmış olması, rekabet yasağının işçinin ekonomik yönden geleceğini tehlikeye sokmaması ve yapılan rekabet yasağı sözleşmesinin yazılı yapılması gerekmektedir.⁹⁵

IV. ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN REKABET YASAĞI (TTK M. 396)

TTK'nın 396. maddesine göre, "(1) Yönetim kurulu üyelerinden biri, genel kurulun iznini almadan, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapamayacağı gibi, aynı tür ticari işlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da giremez. Bu hükme aykırı harekette bulunan yönetim kurulu üyelerinden şirket tazminat istemekte veya tazminat yerine yapılan işlemi şirket adına yapılmış saymakta ve üçüncü kişiler hesabına yapılan sözleşmelerden doğan menfaatlerin şirkete ait olduğunu

⁹³ Aşık, s. 188.

⁹⁴ Erdil, s. 537-539.

⁹⁵ Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, E:2008/41875, K:2010/35558, T:02.12.2010, (Çevrimiçi) <<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>> s.e.t. 13.12.2020.

dava etmekte serbesttir.

(2) *Bu haklardan birinin seçilmesi birinci fıkra hükmüne aykırı harekette bulunan üyenin dışındaki üyelere aittir.*

(3) *Bu haklar, söz konusu ticari işlemlerin yapıldığını veya yönetim kurulu üyesinin diğer bir şirkete girdiğini, diğer üyelerin öğrendikleri tarihten itibaren üç ay ve her hâlde bunların gerçekleşmesinden itibaren bir yıl geçince zamanaşımına uğrar.*

(4) *Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluklarıyla ilgili hükümler saklıdır."*

Adı geçen hükümden yola çıkarak, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin şirketle rekabet içine girmesi hukuka uygun değildir (TTKm.396). Bu bağlamda, yönetim kurulu üyelerinin şirketin menfaatlerini öncelik edinerek, kişisel veya üçüncü kişilerin menfaatlerini ön planda tutmaması gerekmektedir.⁹⁶ Bir başka ifadeyle bu kişilerin anonim şirketin menfaatlerini gözeterek görevlerini icra etmesi gerekmektedir.⁹⁷ O nedenle şirket sırlarını saklanması, şirkete zarar verecek işlerden kaçınılması gerekmektedir.⁹⁸ Aksi halde sadakat yükümlülüğü ihlal edilmiş olacaktır.

Sadakat yükümlülüğünün bir gereği olarak yönetim kurulu üyelerinin şirketle rekabet içine girmemesi gerekmektedir.⁹⁹ Zira sadakat

⁹⁶ Tekinalp, Ünal (2011) Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları, 2. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 139; Gezmiş, Şeyma/ Başaran, Mustafa (2013) Anonim Şirketler Rehberi, 2. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, s. 63.

⁹⁷ Eriş, Gönen (2017) Ticari İşletme ve Şirketler, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 1958-1959; Kırca, İsmail/ Şehirali Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar (2013) Anonim Şirketler Hukuku Cilt 1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü, s. 444-445; Aydın, Sema/ Kaplan, Hasan Ali (2014) "Bağlı Tacir Yardımcılarının Rekabet Yasağı", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XVHI, S: 3-4, s. 168.

⁹⁸ Temur, /Göksu, s. 134-135.

⁹⁹ Bahtiyar, Mehmet (2019) Ortaklıklar Hukuku, 13. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, s. 249; Eriş, s. 1959; Bilgili, Fatih/ Demirkapı, Ertan, (2013) Şirketler Hukuku, 9. Baskı, Bursa, Dora Yayıncılık, s. 396.

yükümlülüğünün temelini dürüst davranma¹⁰⁰ ve bağlılık¹⁰¹ kuralları oluşturmaktadır.¹⁰²

Şu halde yönetim kurulu üyelerinin şirketin menfaatlerine uygun şekilde hareket etmesi beklenmektedir.¹⁰³ Buna göre, iradi olarak veya tecrübesizlik ya da ihmal sonucu genel davranış kurallarının ihlal edilmesi halinde, sadakat yükümlülüğü de ihlal edilmiş olacaktır.¹⁰⁴ Somut olarak, şirketler hukuku açısından rekabet yasağının temelinde, şirketin edindiği iş sırları, izlenen çalışma yöntemi, şirketin yönetimi, işleyişi, müşteri çevresi ve iş potansiyeli ile ilgili önemli bilgilere sahip yönetici veya ortakların, bu bilgileri şirket aleyhine kullanmalarının önlenmesi düşüncesi yatmaktadır.¹⁰⁵

Yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağı, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 335. maddesinde¹⁰⁶ düzenlenmişti. TTK'nın 396. maddesinde,

¹⁰⁰ Kılıçoğlu, Ahmet (2018) Medeni Hukuk Temel Bilgiler, 6. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, s. 125: Dürüst davranma, aklı yerinde, normal ve orta zekalı hareket edebilen kişilerin toplum içinde dürüst ve doğru davranışları neticesinde oluşan ve herkes tarafından kabul edilen davranışlardır. Kılıçoğlu, s.126.

¹⁰¹ Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/ Çamoğlu, Ersin (2021) Ortaklıklar Hukuku I, 15. Baskı, İstanbul, Vedat Yayıncılık, s. 63:

Bağlılık ilkesi gereği, rekabet yasağı tüm ortaklar için geçerlidir ve tüm ortakların rekabet etmeme yükümlülüğüne uygun davranması gereklidir. Poroy/ Tekinalp/ Çamoğlu, s. 63.

¹⁰² Çelik/ Caniklioğlu/ Canbolat, s. 276; Eyrenci/ Taşkent/ Ulucan, s. 135.

¹⁰³ Süzek (2020), s. 378; Poyraz, s. 57.

¹⁰⁴ Arslan Ertürk, s. 146-147.

¹⁰⁵ Şener, Oruç Hami (2019) Ortaklıklar Hukuku, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 305; Aşık, s. 166-167.

¹⁰⁶ 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağını düzenleyen 335. maddesine göre; "İdare Meclisi azalarından biri umumi heyetin müsaadesini almaksızın şirketin konusuna giren ticari muamele nevinden bir muameleyi kendi veya başkası hesabına yapamıyacağı gibi, aynı nevi ticari muamelelerle meşgul bir şirkete mesuliyeti tahdid edilmemiş olan ortak sıfatıyla de giremez. Bu hükme aykırı harekette bulunan idare meclisi azasından şirket tazminat istemekte veya tazminat yerine yapılan muameleyi şirket namına yapılmış addetmekte ve üçüncü şahıslar hesabına akdolan mukavelelerden doğan menfaatlerin şirkete aidiyetini talebetmekte, serbesttir. Bu haklardan birinin tercihi birinci fıkra hükmüne aykırı harekette bulunan azadan başka azalara aittir.

Bu haklar, zikredilen ticari muamelelerin yapıldığını veya idare meclisi azasının diğer bir şirkete girdiğini sair azaların öğrendikleri tarihten itibaren üç aylık ve herhalde vukularından itibaren bir yıllık müddet zamanına tabidir." şeklinde konu düzenlenmiştir.

ETK'nın 335. maddesi aynen kabul etmekle birlikte, bunun yanında maddenin son kısmına, "Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluklarıyla ilgili hükümler saklıdır." fıkrası eklenmiştir. TTK'ya göre ETK'da olduğu gibi; yönetim kurulu üyelerinden biri, genel kurulun iznini almadan, şirketin işletme konusuna giren ticarî iş niteliğinde bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapamayacaktır ve aynı tür ticarî işlemlerle uğraşan bir şirkete sınırsız sorumlu ortak sıfatıyla girmesi de mümkün olmayacaktır (TTK m.396/f.1).

Hangi tür işlerin ticarî iş olarak kabul edilip edilmeyeceği, TTK m. 3 hükmünde düzenlenmiştir. Buna göre, *"(1) Bu Kanunda düzenlenen hususlarla bir ticari işletmeyi ilgilendiren bütün işlem ve fiiller ticari işlerdendir. Ancak belirtmek gerekir ki, ETTKm.3 hükmünde "ticari iş" ibaresi geçmekle birlikte, ETTKm.335 hükmünde "ticari muameleler" ifadesi yer almaktaydı. TTK'de ise bu şekilde iki farklı kavram kullanılmamış ve her iki kavramı da karşılamak üzere "ticari iş" kavramı kullanılmıştır. Zira ticaret şirketlerinin yaptıkları tüm işlemler ticari iş niteliğinde sayılmaktadır.*

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerine getirilen rekabet yasağına şirketin konusuna giren tüm işlemler girmektedir. Ancak rekabet yasağına şirketin fiilen yaptığı işlerin¹⁰⁷ girmesi daha uygun olacaktır. Bu bağlamda şirketin fiilen yapmadığı bir iş açısından rekabet yasağına dayanmak anlamsız olacaktır.¹⁰⁸ Buna göre, rekabet yasağının ihlali için esas sözleşmede gösterilen konu değil, şirketin fiilen uğraştığı işler esastır.¹⁰⁹ Ancak, yönetim kurulu üyesinin genel kurulun izni ile şirketin konusuna giren alanda faaliyet göstermesi rekabet yasağına aykırı olmayacaktır (TTK m. 396).

Bu bağlamda yönetim kurulu üyesinin, şirketin konusuna giren alanda kendisi veya başkası hesabına bir işlem yapması hayatın olağan akışı içinde söz

¹⁰⁷ Uysal, Levent (2009) "6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Kapsamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu-I", TBB Dergisi, S: 80, s. 360.

¹⁰⁸ Eriş, s. 2695.

¹⁰⁹ Altaş, Soner (2016) "Yönetim Kurulu Üyeleri Şirketle İşlem Yapma ve Rekabet Etme Kararlarında Oy Kullanabilir Mi?", Mali Çözüm, Temmuz-Ağustos 2016, s. 147.

konusu olabilir. Ancak bu durumda hukuka aykırılık ortaya çıkar.¹¹⁰ Örneğin, inşaat ve taahhüt işi yapan şirketin yönetim kurulu üyesi, bu alanda bağımsız faaliyet gösterememelidir.¹¹¹

O halde yönetim kurulu üyesinin şirketin faaliyet alanına giren bir ticari işletme açması mümkün bulunmamaktadır.¹¹² Aynı şekilde, yönetim kurulu üyesinin şirketin faaliyet gösterdiği alanda başkasının ad ve hesabına bir ticari işletme açamaması gerekir.¹¹³ Yine yönetim kurulu üyesinin şirketin faaliyet gösterdiği alanda başka bir işletmeye müdür olması da söz konusu değildir.¹¹⁴ Ayrıca, yönetim kurulu üyesinin şirketin faaliyet alanına giren işler için kendi adına ve başkasının hesabına komisyoncu sıfatıyla veya başkasının adına ve hesabına ticari temsilci, ticari vekil, acente sıfatıyla hareket etmesi de rekabet yasağının ihlali anlamına girmektedir.¹¹⁵

Bununla birlikte, yönetim kurulu üyesi aynı tür işlerde faaliyet gösteren başka bir şirkete sınırsız sorumlu ortak sıfatıyla da katılamaz. Örneğin yönetim kurulu üyesinin aynı tür işlerde faaliyet gösteren bir kooperatif şirkete sınırsız sorumlu ortak olması mümkün değildir.¹¹⁶ Yine yönetim kurulu üyesinin aynı tür işlerde faaliyet gösteren bir kolektif şirkete ortak olarak girmesi de rekabet yasağına aykırıdır. Ancak, yönetim kurulu üyesi bir şirkete sınırlı sorumlu ortak olarak katılabilmektedir.¹¹⁷ Örneğin, yönetim kurulu üyesinin komandit şirkete komanditer ortak olması mümkünken, komandite ortak olması rekabet yasağının ihlali değildir.¹¹⁸ Lakin belirtmek gerekir ki TTK m. 320/I hükmünde bu

¹¹⁰ Teoman, Ömer/ Kendigelen, Abuzer (2019) Ticaret Hukuku Uygulamalı Ders Örnekleri, 6. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, s. 73; Kervankıran, Emrullah (2015) Anonim Şirketlerin Tasfiyesi, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 152-153.

¹¹¹ Esen, Ahmet (2014) Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketleri, 2. Baskı, Ankara, Maliye Postası, s. 325.

¹¹² Özer, s. 73.

¹¹³ Göksoy, Yaşar Can (2017) "Ortaklıklar Hukukunda Rekabet Yasaklarının Kapsamı", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 9, Özel Sayı, s. 674.

¹¹⁴ Altaş, Yönetim Kurulu Üyeleri, s. 148.

¹¹⁵ Aşık, s. 182.

¹¹⁶ Göksoy, s. 674.

¹¹⁷ Eriş, s. 2695; Kendigelen, s. 73.

¹¹⁸ Dinç, Serhan (2021) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 94. Komandit şirkette komandite ortak şirket

duruma da bir istisna getirilmiştir. Buna göre, adı şirketin unvanında olan komanditer, üçüncü kişilere karşı komandite bir ortak gibi sorumlu sayılmaktadır (TTKm.320/1). İlâveten, TTKm.396 hükmünden hareketle yönetim kurulu üyesi aynı faaliyet alanındaki işlerle uğraşan bir anonim veya limited şirkette yönetim kurulu üyesi veya müdür olamamaktadır.¹¹⁹

Yargıtay kural olarak yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağının görevde kaldığı süre zarfında devam edeceğini kabul etmiştir.¹²⁰ Buna göre anonim şirketin tasfiyesi halinde yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağı sona etmektedir. Ancak, yönetim kurulu üyesi ile şirket arasında hizmet ilişkisi olabileceği gibi vekalet ilişkisi de olabilir. Bu nedenle sadakat yükümlülüğünün gereği olarak anonim şirketin tasfiyesi halinde de yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağının bulunduğunu söylemek mümkündür.¹²¹ Dolayısıyla tasfiye sonrasında da yönetim kurulu üyesinin yaptığı faaliyetlerin şirketin faaliyet konusuyla çakışmaması gerekmektedir.¹²²

A. REKABET YASAĞINA UYULMAMASININ HÜKÜM VE SONUÇLARI

Rekabet yasağını ihlal eden üyeye karşı şirketin seçimlik yetkilerinden birini ileri sürmesi mümkün bulunmaktadır.¹²³ Bu bağlamda şirket, yönetim kurulu üyesinden tazminat isteyebilir veya tazminat yerine yapılan işlemi şirket adına yapıldığını kabul eder ve üçüncü kişiler hesabına yapılan sözleşmelerden sağlanan menfaatlerin şirkete ait olduğunu dava edebilir ya da üye aynı konu ile uğraşan başka bir şirkete sınırsız sorumlu ortak olmuşsa, o ortaklıktan çıkmasını veya üyesinin söz konusu ortaklıkta elde ettiği menfaatleri şirkete devretmesini

borçlarından ötürü sınırsız sorumlu iken, komanditer ortak şirket borçlarından sınırlı sorumludur.

¹¹⁹ Nomer, N. *Fusun (1999)* Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, 1. Baskı, İstanbul, Beta Yayınevi, s.132; Altaş, Yönetim Kurulu Üyeleri, s. 148.

¹²⁰ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E.2010/11204, K. 2012/15168, T.04.10.2012, (Çevrimiçi) <<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBan/kasiIstemciWeb/>> s.e.t. 13.11.20120.

¹²¹ Karaman Coşgun, Özlem (2015) Anonim Şirketlerin Tasfiyesi, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 45; Kervankıran, s.135; Nomer, s. 133; Kendigelen, s. 74.

¹²² Esen, s. 324; Temur/ Göksu, s.135.

¹²³ Teoman/ Kendigelen, s. 74; Bahtiyar, s. 246; Bilgili/ Demirkapı, s. 398.

talep edebilir (TTK, m.396/f.2).

Belirtmek gerekir ki, rekabet yasağına aykırı davranan üye dışındaki yönetim kurulu üyeleri bu seçeneklerden biri için karar alabilmektedir.¹²⁴ Öğretide bir görüş¹²⁵ TTKm.390¹²⁶ hükmünde öngörülen nisapların uygulanması gerektiği yönünde olmakla birlikte, diğer bir görüş¹²⁷ seçimlik hakkın kullanımında rekabet yasağını ihlal eden üye dışındaki yönetim kurulu üyelerinin karar alınması gerektiği bu nedenle burada toplantı ve karar yetersayısının aranmayacağı yönündedir. Buna göre TTKm.390 hükmünde öngörülen nitelikte bir yönetim kurulu kararı gerekli değildir.¹²⁸

Kanaatimizce bu ikinci görüş yerindedir. Zira TTKm.396 hükmü anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasağını düzenleyen özel hüküm

¹²⁴ Esen, s. 325; Bahtiyar, s. 246.

¹²⁵ Mimaroglu, Sait Kemal (1967) Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mes'uliyeti, Ankara, Ankara Üniversitesi, s. 95; Poroy/Tekinalp/Çamoğlu (2021), s. 356-357: Yönetim kurulunun rekabet yasağını ihlal eden üyeye karşı karar alırken toplantı ve karar yetersayısının aranması gerekmektedir.

¹²⁶ TTK m. 390 hükmüne göre, "(1) Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır. Bu kural yönetim kurulunun elektronik ortamda yapılması hâlinde de uygulanır.

(2) Yönetim kurulu üyeleri birbirlerini temsilen oy veremeyecekleri gibi, toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar.

(3) Oylar eşit olduğu takdirde o konu gelecek toplantıya bırakılır. İkinci toplantıda da eşitlik olursa söz konusu öneri reddedilmiş sayılır.

(4) Üyelerden hiçbiri toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir. Aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartıdır. Onayların aynı kâğıtta bulunması şart değildir; ancak onay imzalarının bulunduğu kâğıtların tümünün yönetim kurulu karar defterine yapııştırılması veya kabul edenlerin imzalarını içeren bir karara dönüştürülüp karar defterine geçirilmesi kararın geçerliliği için gereklidir.

(5) Kararların geçerliliği yazılıp imza edilmiş olmalarına bağlıdır." şeklinde konu düzenlenmiştir."

¹²⁷ Eriş, s. 2695; Tekinalp, Ünal (2015) Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 283-284; Aşık, s. 195.

¹²⁸ Eriş, s. 2695.

niteliğindedir. Bu nedenle öncelikli olarak TTKm.396 hükmünün uygulanması yerinde olacaktır. TTKm.396 hükmünde de özel bir nisap öngörüldüğü için TTKm.390'da öngörülen nisapların uyulmasına gerek yoktur.¹²⁹ Ancak, rekabet yasağını ihlal eden üye sayısı çok ise ve bu durumda yönetim kurulu bu üyeler olmadan karar alamadığı takdirde ne tür bir karar alınacağına genel kurul karar vermektedir.¹³⁰ Ayrıca, yönetim kurulunda bulunan üyelerin tamamının rekabet yasağını ihlali halinde de seçim hakkı genel kurulca kullanılmaktadır.¹³¹

Rekabet yasağını ihlal eden yönetim kurulu üyesinin sorumlu tutulabilmesi için kusur aranmamaktadır.¹³² Ancak, rekabet yasağını ihlal eden yönetim kurulu üyesinden tazminat talep edilebilmesi için, şirketin rekabet yasağını ihlal eden yönetim kurulu üyesinin faaliyetinden dolayı zarar¹³³ görmesi şartı aranmaktadır. Ayrıca, zararın miktarının da şirket tarafından ispat edilmesi gerekmektedir.¹³⁴

Bu açıklamalara ek olarak şirketin, yönetim kurulu üyesine karşı başka talepler ileri sürmesi de imkan dahilindedir. Zira genel kurulun rekabet yasağını ihlal eden yönetim kurulu üyesini haklı sebeple azletmesi mümkündür.¹³⁵ Ayrıca, yönetim kurulu üyesi rekabet yasağını ihlal ettiği için azledildiği takdirde, şirket tüzel kişiliğinin bu yönetim kurulu üyesine tazminat ödenmesi de gerekli değildir (TTK m. 364/II).

Yönetim kurulu, rekabet yasağını ihlal eden üyeye karşı çeşitli seçimlik haklara sahiptir. Ayrıca, yönetim kurulunun bu seçimlik hakkı yenilik doğurucu bir haktır. Bu nedenle seçim hakkını kullanma beyanından geri

¹²⁹ Aşık, s. 195.

¹³⁰ Pulaşlı, Hasan (2018) Şirketler Hukuku Şerhi C. I, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 1081; Teoman/ Kendigelen, s. 74.

¹³¹ Karaman Coşgun, s. 45.

¹³² Teoman/ Kendigelen, s. 74 ; Dinç, s. 94.

¹³³ Çetin, Müge (2017) Anonim Şirketlerde Kurucuların Hukuki Sorumluluğu, 1. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, s. 161: Borçlunun akde aykırılığı sonucunda alacaklının malvarlığındaki azalma zarar anlamına gelmektedir.

¹³⁴ Esen, s. 325: Dava dilekçesinde olayın gösterilmesi, şirketin menfaatine aykırı bir durum varsa bu durumun somut olarak ispatlanması ve konu ile ilgili belgelerin de dilekçeye eklenmesi gerekmektedir. Ayrıca, söz konusu olaylar ticari faaliyet taşıması nedeniyle teknik incelemelerin yapılabilmesi için bilirkişi talebi yerinde olacaktır.

¹³⁵ Bilgili/ Demirkapı, s. 399.

dönülemeyecektir.¹³⁶

B. ZAMANAŞIMI SÜRESİ

Yönetim kurulunun rekabet yasağını ihlal eden üye hakkında bir karar alma yetkisi bulunmaktadır. Ancak, TTK bir zamanaşımı süresi öngörmüştür. Buna göre, rekabet yasağını ihlal eden üye dışındaki üyelerin, rekabet yasağı niteliğindeki işlemi öğrenmelerinden itibaren üç ay ve her halde bunların gerçekleşmesinden itibaren bir yıl içinde bir karar almaları gerekir. Bu sürelerin geçmesi ile söz konusu hak zamanaşımına uğrar (TTK, m.396/f.3).

Öğretide hakim görüşe göre üç aylık sürenin başlangıcının hesaplanma anı, rekabet yasağını ihlal eden üye dışındaki üyelerin bu durumu öğrendikleri andır. Ancak, kanun koyucu yasak ile yönetim kurulu üyelerinin değil şirketin menfaatini ön planda tutmuştur. Zira şirketin menfaatleri yönetim kurulu üyelerinin menfaatlerinin üzerindedir.¹³⁷ Öğretide bir diğer görüşe göre, üç aylık süre, diğer yönetim kurulu üyelerinden en az birinin olayı öğrenmesi ile başlamaktadır. Öğrendikleri halde tazminat istenmez ve dava da açılmazsa; üç ay geçtikten sonra zamanaşımı gerçekleşmiş olur ve hak talep edilmez. Bir yıllık zamanaşımı süresi ise yasak kapsamındaki işlemlerin yapıldığı tarihten itibaren geçen bir yıllık süredir. Bu süre geçtikten sonra tazminat talebinde bulunulamaz, dava açılmaz.¹³⁸ Ancak, yönetim kurulu üyesinin azli ve TTK m. 531¹³⁹ kapsamında haklı sebeple fesih davasının açılması halinde üç ay ve bir yıllık zamanaşımı süreleri uygulanmayacaktır.¹⁴⁰

¹³⁶ Dinç, s. 40.

¹³⁷ Arslanlı, Halil (1960) Anonim Şirketler II-III (Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller), İstanbul, Fakülteler Matbaası, s. 156-157; Domaniç, Hayri (1988) Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması (TTK Şerhi II), İstanbul, Temel Yayınları, s. 640-641.

¹³⁸ Esen, s. 327.

¹³⁹ TTK m. 531'e göre; "(1) Haklı sebeplerin varlığında, sermayenin en az onda birini ve halka açık şirketlerde yirmide birini temsil eden payların sahipleri, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini isteyebilirler. Mahkeme, fesih yerine, davacı pay sahiplerine, paylarının karar tarihine en yakın tarihteki gerçek değerlerinin ödenip davacı pay sahiplerinin şirketten çıkarılmalarına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme karar verebilir."

¹⁴⁰ Teoman/ Kendigelen, s. 75; Bilgili/ Demirkapı, s. 399.

C. REKABET YASAĞININ KALDIRILMASI

Şirket genel kurulunun izin vermek suretiyle yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağını kaldırması mümkündür.¹⁴¹ Genel kurul, yönetim kurulu üyesine açık veya örtülü şekilde izin verebilmektedir.¹⁴² Bu durumda yönetim kurulu üyesi şirketin alanına giren ticarî iş niteliğinde bir işlemi yapabilmektedir.¹⁴³ Ayrıca, genel kurul izin verirken bu iznin sınırlarını da çizebilmektedir.¹⁴⁴ Bu nedenle Yargıtay anonim şirket yönetim kurulu üyesinin genel kuruldan izin almaksızın bir limited şirkete ortak olmasını rekabet yasağının ihlali olarak kabul etmiştir.¹⁴⁵

Genel kurulun izin vermesi halinde şirket yönetim kurulunun rekabet yasağını ihlal edildiği iddiasıyla tazminat istemesi veya dava açması mümkün olmayacaktır. Bunun nedeni, şirketler hukuku açısından rekabet yasağına ilişkin hükümlerin emredici nitelikte olmamasıdır.¹⁴⁶ Zira rekabet yasağı olan haller şirketin iç ilişkisinden kaynaklanmaktadır ve rekabet yasakları kamu düzenini ilgilendirmeyen, ortakların kişisel menfaatlerini ilgilendiren hallerdir.¹⁴⁷ Ancak, Yargıtay¹⁴⁸, birden çok yönetim kurulu üyesine bu izin verilecekse, genel kurulun her bir üye için ayrı ayrı izin kararı vermesi gerektiğini ve yönetim kurulu üyeleri için genel kurulun topluca izin vermemesi gerektiğini kabul

¹⁴¹ Poroy/ Tekinalp/ Çamoğlu, N. 573a.

¹⁴² Arslanlı, s. 154-155; Mimaroğlu, s. 93-94.

¹⁴³ Poroy/ Tekinalp/ Çamoğlu, N. 573a.

¹⁴⁴ Kalpsüz, Turgut (1972) "Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Üyelerinin Şirketle Rekabet Teşkil Eden Davranışları", Hüseyin Cahit Oğuzoğlu'na Armağan, Ankara, s. 361-362; Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 467-468; Dedeoğlu, Ender/ Saran, Oğuzhan (2013) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Sorumluluğu, Ankara, Ankara Barosu Eğitim Merkezi, s. 41.

¹⁴⁵ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E: 1989/6152, K: 1989/3339, T: 01.06.1089, (Çevrimiçi) <<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.html>> s.e.t. 17.11.2020.

¹⁴⁶ Temur/ Göksu, s. 134; Karasu, Rauf (2016) "Limited Şirket Esas Sözleşmesi İle Ortakların Diğer Ortaklarla Rekabet Etme Yasağı Öngörülebilir Mi?", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:XX, S:2, s. 63.

¹⁴⁷ Bilgili/ Demirkapı, s. 399.

¹⁴⁸ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E: 2014/685, K: 2014/8941, T: 12.05.2014, (Çevrimiçi) <<https://legalbank.net/belge/turk-ticaret-kanunu-madde-436/1305962/ilgili-mahkeme-kararlari/yargitay-kararlari>> s.e.t. 21.11.2020.

etmiştir. Bu bağlamda, izin alınmak suretiyle yapılan ticari işlemler rekabet yasağının kapsamına girmemektedir. Ancak, yönetim kurulu üyesi verilen iznin sınırlarını aştığı takdirde ya da yasaklı işleri yaptığı takdirde yönetim kurulu üyesinin sorumluluğu doğacaktır.¹⁴⁹ Ayrıca, yönetim kurulu üyelerinin şirketle rekabet içine girmemek kaydıyla başka bir alanda çalışması da mümkündür. Ancak, bu durum yönetim kurulu üyelerinin şirketteki mevcut görevlerini gereği gibi yerine getirememelerine neden olursa yönetim kurulu üyelerine karşı sorumluluk davasının açılması ve bu kişilerin azlinin istenmesi mümkün bulunmaktadır.¹⁵⁰

D. YÖNETİM KURULU ÜYELERİ AÇISINDAN REKABET YASAĞI SÖZLEŞMESİ

Rekabet yasağının yönetim kurulu üyesinin görev süresi sona erdikten sonra ne kadar süre uygulanabileceği tartışma konusu olmuştur.¹⁵¹ Zira TBK m. 445 hükmünde rekabet yasağı anlaşması iki yılla sınırlandırılmıştır. Ayrıca Yargıtay da, rekabet yasağı anlaşmasının iş sözleşmesinin sona ermesinden itibaren iki yıllık bir süre için yapılabileceğini, bunun yanında yasağın sınırlarının belirlenmiş olması gerektiğini ve yasağın çalışma özgürlüğünü kısıtlar nitelikte olmaması gerektiğini kabul etmiştir.¹⁵² Ancak gerek TBK, gerek Yargıtay, rekabet yasağı açısından iş sözleşmesinin sona ermesini esas almıştır. Bu durumda yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasındaki ilişkinin hukuki niteliğinin ne olduğu sorusu akla gelmektedir.

Genel kabule göre yönetim kurulu üyeleri ile anonim şirket arasında vekalet ilişkisi bulunmaktadır.¹⁵³ Ancak, bu durum hiçbir surette yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasında hizmet sözleşmesinin olmayacağı anlamına

¹⁴⁹ Esen, s. 325.

¹⁵⁰ Bilgili/ Demirkapı, s. 396.

¹⁵¹ Karasu (2004), s. 25; Aşık, s. 190; Uysal, Levent, s. 361.

¹⁵² Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E: 2015/3828, K: 2015/11197, T: 28.11.2015, (Çevrimiçi) <<https://www.hukukmedeniyeti.org/>> s.e.t. 25.11.2020.

¹⁵³ Arslanlı, s. 108; Pulaşlı, s. 888-890; Mimaroglu, s. 102-103; Karasu (2004), s. 31.

gelmemektedir.¹⁵⁴ Hizmet sözleşmesinde işçi ve işveren arasında kişisel ve hukuki bir bağımlılık bulunmaktadır.¹⁵⁵ İşçi, işverene hukuken ve manen bağımlıdır.¹⁵⁶ Lakin, vekalet sözleşmesinde, hizmet sözleşmesinde olduğu gibi kişisel ve hukuki bir bağımlılık bulunmamaktadır.¹⁵⁷ Hizmet sözleşmesi kapsamında işçi işi yaparken bağımlılık ilişkisinin bir gereği olarak işverenin emir ve talimatlarına uygun hareket etmek zorundadır.¹⁵⁸

Bağımlılık ilişkisinin bir gereği olarak işçi, işverenin vereceği emir ve talimatlar doğrultusunda bizzat işi yerine getirmekle yükümlüdür.¹⁵⁹ Buna karşın vekalet sözleşmesinde vekil, emir ve talimatlara uyma açısından daha bağımsızdır. Zira vekalet sözleşmesinde, hizmet sözleşmesinde olduğu gibi yoğun bir bağımlılık ilişkisi bulunmamaktadır. Vekil, işe başlama zamanı, işin yürütülmesi ve işin yapılacağı yer açısından daha bağımsızdır.¹⁶⁰

Hizmet sözleşmesi açısından bağımlılık unsuru büyük öneme sahiptir ve bağımlılık unsuru nedeniyle hizmet sözleşmesi, vekalet sözleşmesi ve eser sözleşmesi gibi diğer iş görme sözleşmelerden ayrılmaktadır.¹⁶¹ Vekalet

¹⁵⁴ Çamoğlu, Ersin (1972) Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 102 vd.; Uysal, s. 318.

¹⁵⁵ Tunçomağ, Kenan/ Centel, Tankut (2018) İş Hukukunun Esasları, 9. Baskı, İstanbul, Beta Yayınevi, s. 69; Süzek (2020), 249; Alper, Yusuf/ Kılış, İlknur (2017) İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku, 3. Baskı, Bursa, Dora Yayıncılık, s. 16; Demir, Fevzi (2006) Sorularla Bireysel İş Hukuku, 1. Baskı, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları.

¹⁵⁶ Mollamahmutoğlu, Hamdi (2004) "4857 Sayılı Yeni İş Kanunu'nun Getirdiği Bazı Önemli Yenilikler", Kamu İş, C: 7, S: 4, s. 7; Özcan, Durmuş (2016) **Uygulamalı İş Davaları**, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 6; Akyigit, s. 39; Demircioğlu/Centel, s. 33-34; Süzek (2020), s. 153; Günay, Cevdet İlhan (2010) İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, s.70.

¹⁵⁷ Eren, Fikret (2020) Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 728-729.

¹⁵⁸ Çil, Şahin, (2014) İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi s.48-49; Tunçomağ/Centel, s. 52.

¹⁵⁹ Aydın, İbrahim (2005) "İşçinin Kişiliğinin Korunmasına Yönelik Düzenlemeler ve Borçlar Kanunu Tasarısının Konuyla İlgili Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi", TÜHİS, İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C: 19, S: 6, s. 22-23; Günay, s.78-80.

¹⁶⁰ Tekben, Tuğçe (2021) Vekalet İlişkilerinde Vekalet Veren Talimatı ve Hukuki Sonuçları, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.

¹⁶¹ Özcan, s. 6.

sözleşmesi kapsamında vekilin müvekkilinin bir işini yapmak veya bir işlemini gerçekleştirmek için gerekli çabayı göstermesi yeterli olup vekil sonuçtan sorumlu değildir.¹⁶² Bir başka ifadeyle vekil işi yapmak ya da işlemi gerçekleştirmek için gerekli çabayı göstermişse sonuç alamamasından dolayı sorumlu olmamaktadır.¹⁶³ Bu nedenle hizmet sözleşmesi kapsamında işçinin iş sözleşmesi sona erdikten sonra işverenle rekabet içine girmemesi gereken TBK'de düzenlenen iki yıllık sürenin anonim şirket yönetim kurulu üyeleri için uygulanmaması gerektiğini kabul etmek gerekir.¹⁶⁴ Bu anlayışa göre yönetim kurulu üyesinin görev süresi sona erdikten sonra rekabet yasağına ilişkin iki yıllık bir süre sınırlaması bulunmamaktadır. Bu kapsamda yönetim kurulu üyesinin anonim şirketle rekabet etmemesi gereken süre iki yılın üzerinde bir süre olabilir. Bu sürenin belirlenmesi açısından belli kriterler doğrultusunda bir değerlendirmenin yapılması isabetli olacaktır. Buna göre, yönetim kurulu üyesinin yaptığı işe, pozisyonuna, vakıf olduğu ticari sırların türüne, şirketin faaliyet gösterdiği sektöre ve getirilen rekabet yasağının çalışma ve sözleşme hakkına bir kısıtlama getirip getirmediğine bu nedenle somut olayın özelliklerine göre bir değerlendirmenin yapılması gerekmektedir.¹⁶⁵

Yargıtay, yönetim kurulu üyesinin anonim şirketle rekabet etme yasağının, yönetim kurulu üyesinin görevinin bitmesi ile sona ereceğini kabul etmiştir.¹⁶⁶ Ancak Yargıtay başka bir kararında şirket ile arasında hizmet sözleşmesi bulunan yönetim kurulu üyesine görev süresi sona erdikten sonrası için rekabet yasağı getirilebileceğini kabul etmiş olsa da, söz konusu rekabet yasağını Anayasal temel hak ve hürriyetlere aykırı olması halinde geçersiz sayılacağını ve rekabet yasağına ilişkin belirlenen sürenin de her somut olayın

¹⁶² Eren, s. 717-719.

¹⁶³ Ergun, Ömer (2018) Borçlar Hukuku (Özel Hükümler) Ders Notları, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 235.

¹⁶⁴ Aşık, s. 190.

¹⁶⁵ Karasu (2004), s. 31-32; ayrıca bkz, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin aynı yöndeki kararı, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E: 2011/13747, K: 2011/356, T: 19.01.2012, (Çevrimiçi) <<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>> s.e.t.25.11.2020.

¹⁶⁶ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E: 2010/11204, K: 2010/15168, T: 04.10.2012, (Çevrimiçi) <<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.html>> s.e.t. 25.11. 2020.

özelliklerine göre değişiklik gösterebileceğini ifade etmiştir.¹⁶⁷ Lakin, yönetim kurulu üyesi ile şirket arasında vekalet sözleşmesi de olabilir. Zira anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasında bir sözleşme ilişkisi bulunmaktadır ve bu sözleşmede yönetim kurulu üyesinin şirket karşısındaki durumuna ilişkin bir hükmün bulunmaması halinde söz konusu sözleşme vekalet sözleşmesi olarak nitelendirilmektedir.¹⁶⁸ O halde yönetim kurulu üyesi ile şirket arasında vekalet sözleşmesinin bulunması halinde yönetim kurulu üyeliği sıfatının sona ermesi halinde rekabet yasağının söz konusu olmayacağını kabul etmek gerekir.

SONUÇ

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin şirket menfaatlerini, kendi menfaatlerinin üzerinde tutması gerekmektedir. Zira anonim şirket yönetim kurulu üyeleri, şirket ile ilgili birçok iş sırrı ve ticari sır niteliğinde bilgilere kolaylıkla erişebilmektedir. Ayrıca şirket bünyesinde yönetim kurulu üyeleri bulundukları pozisyon dolayısıyla çok değerli iş sırrı ve ticari sır niteliğinde bilgileri öğrenebilmektedir.

Yönetim kurulu üyelerinin iş sırrı ve ticari sır mahiyetindeki bu bilgileri kendi menfaatine kullanması, şirket menfaatlerine zarar verebilmektedir. Bu nedenle yönetim kurulu üyelerinin anonim şirketle rekabet etmesi yasaklanmıştır.

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin şirketin faaliyet alanına giren bir konuda şirketle rekabet içine girmesi kural olarak hukuka aykırılık oluşturmaktadır. Bir başka ifadeyle anonim şirketin fiilen iş yaptığı alanda yönetim kurulu üyelerinin faaliyet göstermemesi gerekir. Burada anonim şirketin esas sözleşmesinde yazan konu değil, anonim şirketin fiilen yaptığı iş esas alınmaktadır. Buna göre, anonim şirket fiilen hangi alanda uğraşıyorsa, yönetim kurulu üyesi bu alanda faaliyette bulunmamalıdır. Aksi halde, yönetim kurulu üyesi şirketle rekabet içine girmeme yükümlülüğünü ihlal etmiş olacaktır. Ancak, anonim şirket genel kurulunun yönetim kurulu üyesine izin

¹⁶⁷ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi E: 2011/13747, K: 2011/356, T: 19.01.2012, (Çevrimiçi) <<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgi/BankasiIstemciWeb/>> s.e.t.25.11.2020.

¹⁶⁸ Özer, s. 61.

vermesi halinde, yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağını ihlal ettiğini söylemek mümkün olmayacaktır. Bunun yanında, yönetim kurulu üyesi şirketin faaliyet alanına girmeyen bir konuda faaliyet gösterdiği takdirde, yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağını ihlal ettiğini söylemek söz konusu değildir. Yönetim kurulu üyesinin yaptığı iş ticari nitelikte değilse bu durumda da rekabet yasağının ihlal edildiği iddiasında bulunmak anlamsız olacaktır. Bu kapsamda, yönetim kurulu üyesinin sadakat yükümlülüğünün bir gereği olarak şirketin fiilen faaliyet gösterdiği alanda şirketle rekabet içine girmekten kaçınması gerekmektedir. Şirket yönetim kurulu üyesinin rekabet yasağını ihlal etmesi halinde, şirket yönetim kurulu, rekabet yasağını ihlal eden üye hakkında seçimlik haklarını kullanabilmektedir. Ancak, yönetim kurulunda çok sayıda üye rekabet yasağını ihlal etmiş ve bu nedenle yönetim kurulu toplanamamakta ise, şirket genel kurulu seçimlik yaptırımı uygulamak yönünde karar almaktadır. Ayrıca, yönetim kurulunun tamamen rekabet yasağını ihlal etmesi halinde de şirket genel kurulu seçimlik hakkın kullanımı yönünde karar vermektedir. Bunun yanında, şirket genel kurulunun yönetim kurulu üyesine belli alanlarda faaliyet yapabilmesi için izin vermesi de mümkün bulunmaktadır. Ancak, yönetim kurulu üyesinin bu izin çerçevesinde hareket etmesi gerekmektedir. Yönetim kurulu üyesinin verilen izin çerçevesinde hareket etmesi halinde rekabet yasağının ihlal edildiğini söylemek söz konusu değildir. Lakin, şirketin yönetim kurulu üyesinin görev süresi sona erdikten sonra da belli bir süre için yönetim kurulu üyesine rekabet yasağı getirmesi mümkün bulunmaktadır. Buna karşın, getirilen bu yasağın hangi alanda ve hangi faaliyet için getirildiğinin belli olması gerekmektedir.

O halde, yönetim kurulu üyesi genel kuruldan bir izin almamışsa, izin alsa dahi verilen iznin sınırlarını aşmışsa, şirketin faaliyet alanına giren bir alanda faaliyet göstermişse ve görev süresi sona erdikten sonra yönetim kurulu üyesine belli bir alanda ve belli bir süre rekabet yasağı getirilmişse yönetim kurulu üyesi rekabet yasağını ihlal etmiş olacaktır. Bu durumda da yönetim kurulu üyesinin hukuki sorumluluğu doğacaktır.

Belirtmek gerekir ki, yönetim kurulu üyesi için getirilen yasak, yönetim kurulu üyeliği sıfatına bağlıdır. Bir başka ifadeyle rekabet yasağı yönetim kurulu üyesinin görev süresi ile sınırlıdır. Bu kapsamda yönetim kurulu üyeliği sona

eren kişinin TTK m. 396 kapsamında rekabet yasağı söz konusu olmayacaktır. Ancak, şirket esas sözleşmesinde yönetim kurulu üyeliği sona eren kişinin, şirket sonrası faaliyetlerine yönelik de rekabet yasağının getirilmesi mümkündür. O halde esas sözleşme ile yönetim kurulu üyesine yasak getirilmesi halinde TBK m. 444 vd. hükümlerinin birebir uygulanması zorunlu değildir. Zira esas sözleşme kapsamında rekabet yasağının ne şekilde uygulanacağı belirlenebilmektedir. Esas sözleşmede yöneticilik sıfatı sona erdikten sonra da rekabet yasağının belli bir süre daha devam edeceği kararlaştırılabilmektedir. Ancak rekabet yasağı yönetim kurulu üyeleri için getirilebilmekte, pay sahipleri için rekabet yasağı söz konusu olmamaktadır. Buna göre esas sözleşme ile yönetim kurulu üyeliği sıfatı sona erdikten sonrası için rekabet yasağı getirilebileceği kararlaştırılmış olsa dahi, kişi yönetim kurulu üyeliğinde istifa etmiş ve sadece pay sahibi olmuş, payını da başkasına devretmişse böyle bir yasak söz konusu olmayacaktır.

KAYNAKÇA

- Aktepe, Gökhan** (2017) "Limited Ortaklıklarda Ortakların ve Müdürlerin Sır Saklama Yükümlülüğü", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XXI, S: 3, s. 137-166.
- Akyiğit, Ercan** (2021) İş Hukuku, 13. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Alper, Yusuf/ Kılış, İlknur** (2017) İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku, 3. Baskı, Bursa, Dora Yayıncılık.
- Altaş, Soner** (2016) "Yönetim Kurulu Üyeleri Şirketle İşlem Yapma ve Rekabet Etme Kararlarında Oy Kullanabilir Mi?", Mali Çözüm, Temmuz-Ağustos 2016, s. 145-151.
- Arslan Ertürk, Arzu** (2010) Türk İş Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Arslanlı, Halil** (1960) Anonim Şirketler II-III (Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller), İstanbul, Fakülteler Matbaası.
- Aslan, İsmail Yılmaz** (2020) Rekabet Hukuku Dersleri, 7. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Aşık, Pınar** (2017) "Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı," Ankara Barosu Dergisi, C: 75, S: 4, s. 163-202.
- Ateş, Mustafa** (2009) "AB ve Uyum Bağlamında Türk Rekabet Hukuku ve Politikasına Genel Bir Bakış", FMR, C: 9, S: 1, s. 55-92.
- Aydın, Hüseyin** (2008) Türk Ticaret Kanunu'nda Haksız Rekabet Suçları, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık.
- Aydın, Sema/ Kaplan, Hasan Ali** (2014) "Bağlı Tacir Yardımcılarının Rekabet Yasağı", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XVII, S: 3-4, s. 165-204.
- Aydınlı, İbrahim** (2005) "İşçinin Kişiliğinin Korunmasına Yönelik Düzenlemeler ve Borçlar Kanunu Tasarısının Konuyla İlgili Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi", TÜHİS, İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C: 19, S: 6, s. 21-42.

- Bağrıaçık, Safiye Nur** (2017) Üretim ve İş Sırlarının Korunması, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Bahtiyar, Mehmet** (2019) Ortaklıklar Hukuku, 13. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Baskan, Ş. Esra** (2012) "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Rekabet Yasağı Sözleşmesi", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 2, S: 2, s. 116-125.
- Bilge, Mehmet Emin** (2005) Ticari Sırların Korunması, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Bilgili, Fatih/ Demirkapı, Ertan** (2013) Şirketler Hukuku, 9. Baskı, Bursa, Dora Yayıncılık.
- Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru** (2017) Ticari Sırların Dijital Ortamda Korunması, TAAD, Y: 9, S: 33, s. 143-182.
- Büyük Doğan, Sevil** (2019) İşçinin Rekabet Yasağı-İş Sırrının Korunması, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Can, Ozan** (2011) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Acentelikte Rekabet Yasağı Anlaşması, 1. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi Yayınları.
- Can, Mustafa** (2007) Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Haksız Rekabet, TBB Dergisi, S: 69, s. 151-126.
- Çamoğlu, Ersin** (1972) Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Çelik, Nuri/ Caniklioğlu, Nurşen/ Canbolat, Talat** (2020) İş Hukuku Dersleri, 33. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Çetin, Müge** (2017) Anonim Şirketlerde Kurucuların Hukuki Sorumluluğu, 1. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi.
- Çetiner, Selma / Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru** (2021) Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku, 5. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Cınar Karadağ, Nihal** (2019) Haksız Rekabet ve Yaptırımları, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Çiftçiöğlu, Cengiz Topel** (2017) Ticari Sır Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrının Açıklanması Suçu, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

- Çil, Şahin** (2014) İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi.
- Dedeoğlu, Ender/ Saran, Oğuzhan** (2013) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Sorumluluğu, Ankara, Ankara Barosu Eğitim Merkezi.
- Demir, Fevzi** (2006) Sorularla Bireysel İş Hukuku, 1. Baskı, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları.
- Demir, Fevzi/ Demir, Gönenç** (2009) "İşçinin Sadakat Borcu ve Uygulaması", Kamu İş, C: 11, S: 1, s. 149-180.
- Demircioğlu, Murat/ Centel, Tankut** (2016) İş Hukuku, 19. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Dinç, Serhan** (2021) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Dinç, Serhan** (2017) Haksız Rekabet Halleri ve Buna İlişkin Davalar, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Domaniç, Hayri** (1988) Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması (TTK Şerhi II), İstanbul, 1. Baskı, Temel Yayınları.
- Donay, Süheyl** (1978) Meslek Sırrının Açıklanması Suçu, 1. Baskı, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Dursun, Hasan** (2009) "Ticari Sır Banka Sırrı İle Müşteri Sırrının Açıklanması Suçlarına Genel Bir Bakış", Kamu İş, C: 11, S: 1, s. 199-235.
- Erdil, Engin** (2020) Haksız Rekabet Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Eren, Fikret** (2020) Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Erem, F.** (1943) "Ceza Hukukunda Meslek Sırrı", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 1, S: 1, s. 35-72.
- Ergun, Ömer** (2018) Borçlar Hukuku (Özel Hükümler) Ders Notları, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

- Ergüney, Halit Kaan** (2014) Türk Vergi Hukukunda Vergi Muafiyeti ve Banka Sırrı İle Karşılaştırılması, İstanbul Üniversitesi Mali Hukuk Anabilim Dalı Mali Hukuk Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- Eriş, Gönen** (2017) Ticari İşletme ve Şirketler, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Ersen Perçin, Gizem** (2011) "Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinden Arabuluculuğun Hukuksal Düzenlemelerdeki Yeri". Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, C: 31, S: 2, s. 177-201.
- Esen, Ahmet** (2014) Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketleri, 2. Baskı, Ankara, Maliye Postası.
- Eyrenci, Ömer/ Taşkent, Savaş/ Ulucan, Devrim** (2017) Bireysel İş Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yayınevi.
- Gezmiş, Şeyma/ Başaran, Mustafa,** (2013) Anonim Şirketler Rehberi, 2. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi.
- Göksoy, Yaşar Can** (2017) "Ortaklıklar Hukukunda Rekabet Yasaklarının Kapsamı", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 9, Özel Sayı, s. 633-681.
- Güleryüz, M. Tarık** (2015) "İş Hukukunun Emredici Yapısı Işığında Rekabet Yasağı Sözleşmesi", TBB Dergisi, S: 118, s. 313-344.
- Günay, Cevdet İlhan** (2010) İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi.
- <https://kgm.adalet.gov.tr/Tasariasamalari/Tbmmkms/Tbmmkom/ticarisir.pdf>.
- İçel, Kayhan** (2010) "Ticari Sır Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçları-Bu Tür Sırlarla İlgili Bilgi İstenmesinin Sınırları", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C: 9, S: 18, s. 35-49.
- İpek Kayalı, Fena** (2014) Türk Ticaret Kanununa Göre Birleşmeler, 1. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

- Kalpsüz, Turgut** (1972) "Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Üyelerinin Şirketle Rekabet Teşkil Eden Davranışları", Hüseyin Cahit Oğuzoğlu'na Armağan, Ankara.
- Kandırallıoğlu, Pınar Çağla** (2011) Türk Hukukunda Bankaların Sır Saklama Yükümlülüğü, 1. Baskı, İstanbul, On iki Levha Yayıncılık.
- Karaman, Coşgun Özlem** (2015) Anonim Şirketlerin Tasfiyesi, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Karasu, Rauf** (2004) "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklık Sıfatı Sona Erdikten Sonra Şirketle Rekabet Etme Yasağı", Rekabet Dergisi, S: 20, s. 1-36.
- Karasu, Rauf** (2016) "Limited Şirket Esas Sözleşmesi İle Ortakların Diğer Ortaklarla Rekabet Etme Yasağı Öngörülebilir Mi?", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XX, S: 2, s. 61-72.
- Karauz, Ağah Kürşat / Işık, Halil Alperen** (2016) "Rekabet Kurallarının Yer Bakımından Uygulanması", YBHD, S: 1, 283-298.
- Kayasoylu, Damla** (2020) Haksız Rekabet Hükümlerine Göre Üretim ve İş Sırlarının Korunması, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Kayırgan, Hasan** (2014) "İş Hukukunda Sadakat Borcunun Genel Bir Görünümü" Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 20, S: 1, s. 469-470.
- Kervankıran, Emrullah** (2015) Anonim Şirketlerin Tasfiyesi, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Kılıçoğlu, Ahmet** (2018) Medeni Hukuk Temel Bilgiler, 6. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi.
- Kılıçoğlu, Mustafa/ Kılıçoğlu Ada, İlayda** (2018) Şerhli İş Kanunu Yorumu ve Yargıtay Uygulaması, 5. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi.
- Kırca, İsmail/ Şehirali Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar** (2013) Anonim Şirketler Hukuku Cilt I, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, 1. Baskı, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü.
- Kia Akkaya, Rukiye** (2013) "Devlet Sırrı Kimin Sırrı?", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 19, S: 2, s. 749-755.

- Kovancı, Nuray** (2017) Türk İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesi, TAAD, Y: 8, S: 3, s. 769-800.
- Kortaş, Arda** (2021) Hizmet Sözleşmelerinde Rekabet Yasağı Sözleşmesi, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Maral, Maşallah** (2018) "TCK Madde 239 "Ticari Sır Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması" Suçunun İncelenmesi", İstanbul Barosu Dergisi, C: 2, S: 92, s. 116-138.
- Manav, A. Eda** (2010) "İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları", TBB Dergisi, S: 87, s. 322-364.
- Mollamahmutoğlu, Hamdi** (2004) "4857 Sayılı Yeni İş Kanunu'nun Getirdiği Bazı Önemli Yenilikler", Kamu İş, C: 7, S: 4, s. 7, s. 1-37.
- Mimaroğlu, Sait Kemal** (1967) Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mes'uliyeti, Ankara, Ankara Üniversitesi.
- Nomer, N. Füsun** (1999) Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, 1. Baskı, İstanbul, Beta Yayınevi.
- Nomer Ertan, N. Füsun** (2018) Haksız Rekabet Hukuku, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Özcan, Durmuş** (2013) İş Hukukunda Fesih ve İş Güvencesi, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Özcan, Durmuş** (2016) Uygulamalı İş Davaları, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Özer, Suna** (2009) Rekabet Hukuku Açısından Rekabet Yasakları, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- Özel, Çağlar/ Özdemir, Sırrı** (2017) "Türk Hukukunda Haksız Rekabete İlişkin Düzenlemeler", D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 19, Özel Sayı, s. 189-216.
- Öztürk, Sezin** (2009) Ticari Sır Bankacılık Sırrı ve Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi ve Belgelerin Açıklanması Suçu (TCK M. 239), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, (Kamu Hukuku Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir.

- Poroy Reha/ Tekinalp Ünal/ Çamoğlu Ersin** (2021) Ortaklıklar Hukuku I, 15. Baskı, İstanbul, Vedat Yayıncılık.
- Poyraz, Ercan** (2016) İş Hukuku Şemalı Anlatımlı, 7. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Pulaşlı, Hasan** (2018) Şirketler Hukuku Şerhi C. I, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Sarıhasan Arkun, Büşra** (2010) İş Hukukunda İşçinin Sır Saklama Yükümlülüğü, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- Soyer, M. Polat** (2001) Olay ve Görüş: İşverenin Değişmesi-Rekabet Yasağı Sözleşmesi, Prof. Dr. Mahmut Tefvik Birsell'e Armağan, İzmir, DEÜ Yayını.
- Sulu, Muhammed** (2016) "Rekabet Yasağı Sözleşmeleri", MÜHFHAD, C:22, S:2, s. 575-600.
- Süzek, Sarper** (2014) "Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İşçinin Rekabet Etmeme Borcu", İÜHFMD, C: LXXII, S: 2, s. 457-467.
- Süzek, Sarper** (2020) İş Hukuku, 20. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Şener, Oruç, Hami** (2019) Ortaklıklar Hukuku, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık.
- TDK, Büyük Türkçe Sözlük,** (Çevrimiçi)
<[http://esgici.net/012_sozluk%20kamus/Buyuk%20Turkce%20Sozluk%20\(TDK\)%20\(PDF,%209.9%20MB\).pdf](http://esgici.net/012_sozluk%20kamus/Buyuk%20Turkce%20Sozluk%20(TDK)%20(PDF,%209.9%20MB).pdf)>.
- TDK Sözlüğü,** <<https://sozluk.gov.tr/>>.
- Tekben, Tuğçe** (2021) Vekalet İlişkilerinde Vekalet Veren Talimatı ve Hukuki Sonuçları, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Tekinalp, Ünal** (2011) Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları, 2. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık.
- Tekinalp, Ünal** (2015) Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık.
- Temur, Fatih/Göksu, Bekir Reha** (2018) "Application of Noncompetition Obligation With Respect to the Partners and Company Directors", GSI, Summer 2018, s. 133-144.

- Teoman, Ömer/ Kendigelen, Abuzer** (2019) Ticaret Hukuku Uygulamalı Ders Örnekleri, 6. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Tunçomağ, Kenan/ Centel, Tankut** (2018) İş Hukukunun Esasları, 9. Baskı, İstanbul, Beta Yayınevi.
- Uşan, M. Fatih** (2003) İş Sırrının Korunması (Sır Saklama ve Rekabet Yasağı), 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Uşan, M. Fatih**, (2006) Eski İşçinin Sır Saklama Borcu (Karşılaştırmalı Bir İnceleme), Sicil İş Hukuku Dergisi, Y:1, S:1.
- Uşan M. Fatih** (2011) "Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Taşınması Gereken Şartlar ve Bunun Geçerliliği Meselesi (Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin Bir Kararı Üzerine Değerlendirme)", Sicil İş Hukuku Dergisi, Y: 5, S: 21, s. 53-71.
- Uysal, Levent** (2009) "6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Kapsamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu-I", TBB Dergisi, S: 80, s. 315-366.
- Uysal Tuna, Büşra** (2019) Rekabet Yasağı Sözleşmeleri, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Ülgen, Hüseyin/ Helvacı, Mehmet/ Kaya, Arslan/ Nomer Ertan, N. Füsun** (2021) Ticari İşletme Hukuku, 7.Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Yasaman, İbrahim Hamdi** (2021) Haksız Rekabet ve Rekabet Yasağı, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yavuz, Nihat** (2013) Türk Borçlar Kanunu Şerhi, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi